

Master in de journalistiek

Al Jazeera English: betrouwbare bron of Taliban- bondgenoot?

Visuele framinganalyse over Afghanistan tijdens de
terugtrekking van de Amerikaanse troepen in 2021

Masterproef aangeboden door
Hanna Van Rompaey

Tot het behalen van de graad van master in de journalistiek

Promotor: Hedwig De Smaele

Academiejaar: 2022-2023

KU LEUVEN

Code of conduct

- **Code of conduct voor geloofwaardig auteurschap**
 - **Correct verwijzen naar bronnen houdt in:**
 - dat ik als auteur transparant ben over mijn bronnen, zodat de lezer op elk moment correct kan inschatten welke de bron is van wat beweerd wordt;
 - dat ik als auteur geen relevante informatie waarover ik beschik en die een ander licht zou kunnen werpen op de geboden interpretatie of ontwikkelde redenering bewust weglaat;
 - dat ik als auteur duidelijk aangeef welke relevante interpretaties ik niet in rekening heb gebracht en waarom dat is gebeurd;
 - dat ik als auteur waarheidsgetrouw weergeef wat ik heb geobserveerd;
 - dat ik als auteur op de hoogte blijf van evoluties in manieren van verwijzen en het weergeven van referenties en een bibliografie.

Ik bevestig dat ik deze *code of conduct* heb nageleefd bij het schrijven van deze masterproef.

Naam: Hanna Van Rompaey

Datum: 3 juni 2022

Handtekening: Hanna Van Rompaey

Voorwoord

Één masterproef schrijven vond ik blijkbaar niet genoeg, dus besloot ik in september na een master in de communicatiewetenschappen, mij nog te verdiepen in de journalistiek. Het was een bewogen jaar, maar ook zeer leerrijk zowel op persoonlijk, praktisch en theoretisch vlak. Ik heb me met deze masterproef kunnen verdiepen in een onderwerp dat ik interessant vind, maar waar ik nog niet heel veel over wist. Geschiedenis heeft me steeds geboeid, dus ik ben blij dat ik die van Afghanistan beter heb leren kennen en daarbij ook het medium Al Jazeera.

Ten eerste zou ik zeer graag mijn promotor Hedwig De Smaele willen bedanken. Bedankt om mij te motiveren, zonder mij onder druk te zetten. Bedankt om steeds zo snel advies en feedback te geven. Ik ben er van overtuigd dat het niet gelukt was om de masterproef in eerste zit in te dienen als ik haar niet als promotor had gehad.

Vervolgens wil ik natuurlijk ook mijn ouders bedanken, die mij de kans hebben gegeven om nog een jaar verder te studeren en op die manier mij een stap dichterbij mijn kinderdroom, namelijk journalist worden.

Tenslotte wil ik ook Arnaud bedanken, mijn vriend en huisgenoot. Hij zal ondertussen evenveel weten over Afghanistan als ik omdat hij een heel jaar al mijn bevindingen heeft moeten aanhoren. Maar vooral bedankt voor de steun, motiverende boodschappen en liefde.

Persartikel

Al Jazeera English: betrouwbare bron of terreurbondgenoot?

Al Jazeera English werd aan het begin van de war on terror in Afghanistan beschuldigd om terreurorganisaties te steunen. Twintig jaar later wanneer de Amerikanen zich terugtrekken, klonken weer gelijkaardige beschuldigingen. Onterecht toont recent onderzoek aan.

Op 15 augustus 2021 bereikte de Islamitische organisatie Taliban, Kabul en veroverde ze het Koninklijk Paleis van Afghanistan. Met deze overname begon (alweer) een terreurbewind en werd de terugtrekking van de Amerikaanse troepen sneller afgedwongen. Dit zorgde voor veel chaos in het land door angst voor wat zou komen. Veel burgers probeerde de luchthaven van Kabul nog te bereiken voor 31 augustus zodat ze konden vluchten.

Opvallend was dat bij de overname van het Koninklijk Paleis slechts één nieuwsnetwerk aanwezig was, namelijk Al Jazeera. Na de aanslagen van 9/11 beschuldigde de VS de zender om een bondgenoot te zijn van terreurorganisaties zoals Al Qaida. De aanleiding hiervoor was het uitzenden van video's met leider Osama Bin Laden. Twintig jaar later klonken gelijkaardige opmerkingen op sociale media wanneer Al Jazeera de overname van Kabul live uitzond.

Is de zender ook effectief een bondgenoot of kan het ondertussen gezien worden als een betrouwbare bron? Recent onderzoek naar de situatie tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan concludeert dat Al Jazeera English verschillende actoren aan bod laat komen en zich niet positioneert als bondgenoot.

104 foto's van 22 berichten op de Instagram-pagina van Al Jazeera English werden onderzocht. Er werd gekeken naar wie er afgebeeld werd en vooral hoe die afgebeeld werden. In totaal werden er zo acht verschillende frames gevonden. Journalisten gebruiken frames om bepaalde elementen te benadrukken of net niet aan bod te laten komen in het nieuws.

Dominante Taliban en onderdanige burgers

Het meest voorkomende frame was de Taliban als dominante macht. De Taliban werden het meest afgebeeld en hierbij werd hun dominantie benadrukt. Hun overwinning stond centraal en de foto's benadrukken ook controle en angst, door het veelvoudig tonen van geweren. Het afbeelden van de organisatie impliceert niet zozeer dat de zender de Taliban ook steunt. Op de meeste foto's is er een bepaalde afstand tussen de Taliban en de fotograaf, waardoor er niet echt sprake is van betrokkenheid. Al Jazeera English positioneert zich op die manier niet als bondgenoot.

Naast de Taliban komen de Afghaanse burgers ook ruimschoots aan bod. Zij worden in de eerste plaats voorgesteld als anonieme en passieve vluchtelingen. De nadruk bij dit frame ligt voornamelijk om de grote massa die wil vluchten. Vervolgens worden vrouwen ook anoniem en daarnaast ook onderdanig voorgesteld. De mannen domineren dan weer het straatbeeld. Opvallend is dat Al Jazeera English de Amerikaanse militairen ook veel tonen, maar dan eerder in een controlerende functie. We zien hen niet vluchten of burgers helpen. Deze bevindingen liggen in lijn met hoe westerse media twintig jaar geleden verslag deden over de *war on terror*.

Arabische visie

Maar Al Jazeera English toont ook nog andere frames op zijn Instagrampagina. Naast anonieme vrouwen, worden er ook emanciperende vrouwen afgebeeld die zich niet lijken neer te leggen bij de situatie. Ze werken of zorgen voor elkaar door te koken. Vervolgens toont Al Jazeera ook hoe de burgers protesteren op de nationale feestdag tegen de Taliban. Tenslotte beeldt het ook de burgerslachtoffers af. Deze frames zijn dan weer eerder typisch voor Arabische media.

Al Jazeera English kan niet gezien worden als een bondgenoot van de Taliban op basis van dit onderzoek. De zender probeert wel duidelijk een evenwicht te vinden tussen westerse en Arabische invloedssferen. Het kan dus niet omschreven worden als een louter Arabisch of westers medium, zoals zijn naam, Al Jazeera English, ook doet vermoeden.

Inhoudstafel

Voorwoord.....	1
Persartikel	2
Inleiding.....	6
1. Literatuurstudie.....	7
1.1 Voorgeschiedenis terugtrekking Amerikaanse troepen uit Afghanistan.....	7
1.2. Ontstaan Al Jazeera	10
1.3. Perceptie Al Jazeera	11
1.3.1 Al Jazeera en de 'War on terror'.....	12
1.4. Visuele frames in het nieuws	13
1.4.1 Uniek aan beelden.....	14
1.4.2 Framing	15
1.4.3 Visuele frames Afghanistan oorlog.....	16
1.4.4 Visuele frames op Instagram	17
1.5. Tussentijdse conclusie	19
2. Onderzoeksaanpak.....	20
2.1 Onderzoeksvraag.....	20
2.2 Dataverzameling	21
2.3 Methodologie	21
2.3.1 Denotatief systeem.....	21
2.3.2 Stilistisch-semiotisch systeem	22
2.3.3 Connotatief systeem.....	25
2.3.4 Ideologisch systeem.....	26
2.4 Identificatie van frames	26
2.5 Onderzoeksproces.....	26
3. Resultaten	28
3.1 Algemene bevindingen.....	28
3.1.1 Infografieken.....	28
3.1.2. Bronnen foto's.....	30
3.1.3 Foto's doorheen de tijd	31
3.2 Visuele frames.....	31
3.2.1 Taliban als dominante macht.....	32
3.2.2 Militairen als controlerende macht	34
3.2.3 Anonieme vluchtelingen.....	36
3.2.4 Slachtofferframe.....	39
3.2.5 Emanciperende vrouwen	40

3.2.6 Anonieme en onderdanige vrouw	42
3.2.7 Mannelijke overheersing van het straatbeeld.....	44
3.2.8 Protestframe	45
4. Discussie	47
5. Conclusie	49
6. Bijlagen	50
Bijlage A: onderzoekkader	50
Bijlage B: Excelbestand	50
7. Bronnen	51

Inleiding

Na twintig jaar aanwezigheid in Afghanistan trokken de Amerikaanse troepen op 31 augustus 2021 terug. Dit verliep niet zoals gepland, aangezien de Taliban op 15 augustus Kabul bereikten en veroverden. De islamitische beweging zette de Verenigde Staten onder druk en dwong hen om voor het einde van de maand te vertrekken. Dit resulteerde in chaos bij de Amerikaanse militairen, maar vooral ook bij de Afghaanse bevolking die wou ontsnappen aan een nieuw Taliban-regime.

De situatie was twee weken lang het hoogtepunt in het nieuws zowel in de VS, Europa als in de Arabische wereld. Kranten en televisienetwerken berichtten er uitgebreid over, maar ook online kon men niet ontsnappen aan het nieuws. Die berichten kunnen niet ontsnappen aan de invloed van framing. Vanaf de keuze voor een onderwerp worden er verder nog verschillende keuzes gemaakt die uiteindelijk beïnvloeden hoe een publiek een nieuwsfeit gaat percipiëren (Van Gorp, 2006). Zo kan een nieuwsfeit over de tijd heen op verschillende manieren gekaderd worden, maar ook door verschillende media anders gebracht worden.

Dit onderzoek zal focussen op hoe Al Jazeera English berichtte over de situatie tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan. Twintig jaar geleden werd het nieuwsnetwerk nog beschuldigd om een bondgenoot te zijn van de Taliban en Al Qaida. Daarnaast zouden Arabische media ook anders berichten over de oorlog in Afghanistan dan westerse media (Ammar, 2009). Ze zouden met andere woorden andere frames gebruiken.

In dit onderzoek zal dit nagegaan worden door een antwoord te zoeken op volgende onderzoeksvraag: Hoe representeert Al Jazeera English de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen tussen 15 augustus en 31 augustus 2021 op zijn Instagram-pagina? Om deze vraag te beantwoorden, worden twee deelvragen opgesteld: 1) Welke visuele frames gebruikt Al Jazeera English over de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen? en 2) Hoe positioneert Al Jazeera English zich tijdens de terugtrekking?

Aan de hand van een visueel framingonderzoek zullen 104 foto's geanalyseerd worden die Al Jazeera English plaatste op zijn Instagram-kanaal over Afghanistan tussen 15 en 31 augustus 2021. Hiervoor wordt een onderzoekskader opgesteld, gebaseerd op de naslagwerken van Lulu Rodriguez en Daniela Dimitrova (2011), Gunther Kress en Theo Van Leeuwen (2006) en Paul Verschueren (2021).

In het eerste hoofdstuk van deze masterproef zal u een uitgebreide voorgeschiedenis van Afghanistan vinden die de invasie van de Amerikaanse troepen in 2001 verduidelijkt. Vervolgens wordt er meer informatie gegeven over Al Jazeera en de perceptie op de zender. Daarna wordt er dieper ingegaan op het begrip framing, visuele framing en wordt er nagegaan welke visuele frames over de Afghaanse oorlog reeds onderzocht werden en welke frames daarover aanwezig zijn op sociale media. In het tweede hoofdstuk wordt het onderzoekskader uitgelegd dat gebruikt werd om tot de resultaten in het derde hoofdstuk te bekomen. Tot slot wordt de onderzoeksvraag beantwoord in de conclusie en worden er nog enkele bedenkingen en ideeën meegegeven voor vervolgonderzoek.

1. Literatuurstudie

1.1 Voorgeschiedenis terugtrekking Amerikaanse troepen uit Afghanistan

Alvorens onderzoek te kunnen doen of een artikel te kunnen schrijven over een land, is het cruciaal om de geschiedenis van het land te kennen. Dit is ook het geval bij deze masterproef waar de frames over de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen in de zomer van 2021 geanalyseerd worden. Afghanistan kent een lange geschiedenis van onderdrukking door Engeland, de Sovjet-Unie, terroristische groeperingen... Om de terugtrekking van de Amerikaanse troepen in 2021 goed te begrijpen moeten we terugkeren naar eind jaren '70. In 1978 kwamen de communisten aan de macht in Afghanistan, maar door onderlinge verdeeldheid en moordpartijen, beslist de Sovjet-Unie te reageren (Vuylsteke, 2022). Een reactie die ten tijde van de Koude Oorlog ook de Verenigde Staten niet koud liet.

Sovjet-Unie

In de nacht van 23 op 24 december 1979 valt het leger van de Sovjet-Unie Afghanistan binnen. In de context van de toenmalige koude oorlog verklaren ze zelf dat ze niet invallen, maar aanwezig zijn om de communistische Afghaanse regering te steunen in haar strijd tegen de Moedjahedien. Die laatste zijn een islamitische en fundamentalistische groepering die gesteund wordt door de Amerikaanse inlichtingendienst CIA (NTR, 2001). De Sovjet-invasie wordt gezien als een verrassing en provocatie door de Verenigde Staten, meldt Charles Cogan, die van 1979 tot 1984 chef Midden- Oosten en Zuid-Azië van de CIA was, aan de Nederlandse publieke omroep NTR. De VS ging door die provocatie meer steun gaan bieden aan de Moedjahedien. Onder President Carter en President Reagan voeren de VS 'Operation Cyclone' uit. Dit hield in dat er in een tijdsperiode van negen jaar, drie miljard euro aan (indirecte) steun werd gegeven. Het geld ging via de inlichtingendienst van buurland Pakistan naar de Afghaanse Moedjahedien en andere militante islamitische groepen. De reden voor deze steun is één gemeenschappelijke noemer, namelijk de vijand de USSR. Door de financiële steun en raketafweersystemen konden de Moedjahedien zich goed verweren tegen de Russische soldaten (OER Services, z.d.). Naast die financiële en materiële steun werden er ook trainingskampen opgericht, om kennis door te geven en Afghaanse rebellen op te leiden om te werken met wapens (NTR, 2001). Desondanks koste de strijd tegen de Moedjahedien volgens Amnesty International honderdduizenden burgerlevens. In 1989 trokken de Sovjets helemaal terug, maar lieten ze het land in puinhoop achter volgens de mensenrechtenorganisatie (Amnesty, z.d.)

Burgeroorlog

Na het vertrek van het Sovjet-leger werd er volgens Willem Vogelzang, historicus en docent aan de universiteit van Leiden, verwacht dat de verschillende verzetsgroepen zouden samenwerken om de communistische president Nadjiboellah af te zetten (Vogelzang, 2002). Dit gebeurde echter niet direct. In plaats daarvan bestreden verschillende groeperingen elkaar en brak er een burgeroorlog uit.

De grote omloop aan wapens, die grotendeels te verklaren is door de miljarden steun van de Amerikaanse CIA (NTR, 2001), zorgde jarenlang voor een onrustige en onveilige situatie. De Moedjahedien kregen steun van geloofsgenoten uit andere landen. Deze vrijwilligers coördineerden hun acties via een eigen netwerk, Al-Qaida, dat werd geleid door de Saudiër Osama Bin Laden. In het Noorden van Pakistan vormden in diezelfde tijd leden van de etnische Pashtun de eveneens fundamentalistische Taliban onder leiding van Mohammed Omar (Britannica, 2021). De Taliban, vertaald studenten, streefden naar vrede en veiligheid in de Pashtun-gebieden tussen Pakistan en Afghanistan en wilden hun strenge versie van de sharia afdwingen als ze eenmaal aan de macht waren. De burgeroorlog duurde tot 1996. De Taliban maakten een opmars vanuit het Noorden en in 1996 veroverden ze Kabul door het regime van president Rabbani, één van de grondleggers van de Moedjahedien, om ver te werpen (Vogelzang, 2002).

Terreurbewind Taliban

Het Islamitisch Emiraat Afghanistan werd uitgeroepen. Aanvankelijk steunde de bevolking de Taliban, omdat er een einde kwam aan de wetteloosheid en corruptie die heerste tijdens de burgeroorlog. Er kwam een periode van stabiliteit, maar dat veranderde al snel wanneer de Taliban een terreurbewind begonnen (Vogelzang, 2002). Stikte religieuze regels werden opgelegd zoals het toelaten van lijfstraffen, verbod op televisie en muziek, de mannen moesten hun baard laten staan en vrouwen moesten een boerka dragen. Daarnaast werd onderwijs ook verboden voor meisjes ouder dan 12 jaar (Amnesty, z.d.). Een kleine groepering die zich zichzelf de Noordelijke-Alliantie noemt ontstond uit een paar losse Moedjahedien coalities en bleef de Taliban bevechten. Zonder veel succes tot ze na 9/11 militaire steun kregen van de Amerikanen (Britannica, 2021).

Tijdens de opmars van de Taliban in Afghanistan, begin jaren '90, begonnen Osama Bin Laden en het Al-Qaida netwerk plannen te maken om de Amerikaanse dominantie in de moslimwereld tegen te gaan. Dit resulteerde in verschillende aanslagen. Een eerste aanslag werd gepleegd op het World Trade Center te New York in 1993 en vervolgens kwamen er ook aanslagen op Amerikaanse ambassades. Bin Laden wordt ook gezien als het brein achter de aanslagen op 11 september 2001 (Amnesty, z.d.).

11 september 2001

Na de aanslagen van 9/11 stelde de Amerikaanse regering de Taliban voor een ultimatum. Ze moesten Osama Bin Laden uitleveren, aangezien ze een vermoeden hadden dat de Taliban hem onderdak gaven of Amerika zou Afghanistan binnenvallen. Het tweede gebeurde nadat de Taliban weigerden Bin Laden en andere kopstukken van Al-Qaida uit te leveren. De Noordelijke Alliantie die reeds vocht tegen de Taliban kreeg militaire steun en Amerikaanse troepen werden naar Afghanistan gestuurd met steun van zijn NAVO-partners (Britannica, 2021). In 2001 besloten de NAVO-partners – als eerste en enige keer in de geschiedenis van de verdragsorganisatie – om artikel 5 van het Noord-Atlantisch Verdrag in te roepen, met het doel de Verenigde Staten bij te staan na de aanslagen van Al Qaida op Amerikaanse bodem.

In artikel 5 staat dat een gewapende aanval op één NAVO-bondgenoot als een aanval op alle bondgenoten wordt beschouwd. De internationale militaire operatie van de NAVO in Afghanistan moest een einde maken met de terreurdreiging van Al Qaida, die door het Taliban-regime werd beschermd. Geleidelijk werd daar een initiatief voor staatsopbouw aan gekoppeld. Een stabiele en democratische staat leek de beste garantie om nieuwe terreurdreigingen te voorkomen (Europese Raad, 2021).

De Europese landen kozen voor volledige solidariteit met hun Amerikaanse bondgenoot en namen een groot deel van de militaire, civiele, financiële en humanitaire inspanningen voor Afghanistan en zijn bevolking op zich (Europese Raad, 2021). In 2002 werd er een interim-regering opgericht met als voorlopige leider Hamid Karzai. In 2004 werd een republiek opgericht met Hamid Karzai als president (Britannica, 2021), maar bleef door de dreiging van de Taliban centraal gezag over het land moeilijk te bereiken (Vogelzang, 2002). Vanuit de bergen tussen Pakistan en Afghanistan voerden de Taliban een guerilla-oorlog. Sinds 2005 bleef het geweld toenemen, waarbij burgers de voornaamste slachtoffers waren. Zelfmoordaanslagen en aanvallen op schoolbussen namen toe. De NAVO-troepen vochten tegen de Taliban en leidden lokale troepen op om zich ook zonder NAVO steun te kunnen verdedigen. Volgens Amnesty International (z.d.) maakten de westerse troepen zich toch ook schuldig aan het maken van burgerslachtoffers. De humanitaire crisis duurde tot 2014, waarna voornamelijk militaire adviseurs overbleven jaar (Witte, 2021).

Tijdens de strijd tegen de Taliban, bleef de jacht op Osama bin Laden open. In 2002 wist hij nog te ontsnappen na een aanval op het grottencomplex Tora-Bora, maar in 2011 vond de CIA hem in Abbottabad in Pakistan waarna hij op 2 mei 2011 gedood werd (Amnesty, z.d.). Zijn lichaam werd in de zee gegooid, zodat zijn graf geen herdenkingsplaats kon worden.

Terugtrekking

Door de dreiging van de Taliban en de komst van meerdere terroristische daden in het Westen duurde het nog enkele jaren voor de Verenigde Staten besloot om zich terug te trekken uit de regio. President Donald Trump nam daarbij het eerste initiatief. In februari 2020 sluiten de VS en de Taliban een akkoord over het terugtrekken van de Amerikaanse troepen voor 1 mei 2021 (Treuttens, 2020). Als tegenpresentatie zouden de Taliban geweld door organisaties als Al-Qaida en IS tegen de VS en zijn bondgenoten voorkomen. De daaropvolgende vredesonderhandelingen in september 2020 bereikten geen akkoord (Amnesty, z.d.). Hierdoor werd de terugtrekking vertraagd. In april 2021, een maand voor de geplande terugtrekking, kondigt President Joe Biden aan dat de Verenigde Staten zich zouden terugtrekken voor 11 september 2021. Een symbolische datum. Volgens de Amerikaanse President is het doel om terrorisme te bestrijden in de regio voldaan en zijn de troepen en budgetten op andere plaatsen nodig. Bijvoorbeeld in Noord-Afrika of door de onrust met China en Rusland en binnenlandse problemen. Andere NAVO-landen zoals Duitsland volgen hun voorbeeld. Het motto van de NAVO-landen blijkt te zijn: samen uit, samen thuis. Al kondigen ze wel aan dat de operatie en de coördinatie veel tijd in beslag zal nemen. Maar in de Verenigde Staten heersen ook negatieve stemmen over de terugtrekking.

Ze waarschuwen voor een mogelijke burgeroorlog, vrezen voor de rechten van vrouwen, de angst voor een overname van de Taliban, het vallen van de Afghaanse regering... De critici hun vrees was niet ongegrond want op het ogenblik van de aankondiging van de terugtrekking waren de Taliban al weer terrein aan het winnen (Ryan & DeYoung, 2021).

Taliban bereiken Kabul

De Taliban wisten op een zeer korte termijn zeer veel terrein te winnen zonder al te veel tegenstand van de lokale bevolking. Op 15 augustus 2021 bereikten ze de hoofdstad Kabul en namen ze het Koninklijk paleis over. Eerder die dag verliet de Afghaanse president Ashraf Ghani de hoofdstad om naar eigen zeggen een bloederige overname te voorkomen. Bij de aankomst op het Koninklijk paleis eisten de Taliban de overwinning op. Dit was live te volgen op de internationale tv-zender Al Jazeera (Verstraete, De Greef & Cardoen, 2021).

Zowel voor-als tegenstanders van de terugtrekking van de Amerikaanse troepen lijken gelijk te hebben. Met de inval van Rusland in Oekraïne is er meer budget en hulp nodig in andere regio's, maar de tegenstanders hun voorspellingen kwamen ook uit. Het regime van de Taliban anno 2022 lijkt zeer hard op het regime van in de jaren '90. Vrouwenrechten worden niet gerespecteerd, meisjes die ouder zijn dan 12 mogen niet naar school gaan en mannen moeten weer baarden dragen. Het doel om democratie te brengen in het land werd niet bereikt en net zoals Rusland in 1989 laten de NAVO-landen Afghanistan in puin achter na weinig of geen succes bereikt te hebben.

1.2. Ontstaan Al Jazeera

Al Jazeera is een onafhankelijke nieuwsorganisatie opgericht in Qatar in 1996. Vanuit een kleine staat is de organisatie op relatief korte termijn gegroeid tot een nieuwsnetwerk met meer dan 50 bureaus verspreid over heel de wereld. Daarmee is Al Jazeera het eerste grote netwerk met een hoofdkwartier in het Oosten (Ammar, 2009). De oprichting werd mede mogelijk gemaakt door de Emir van Qatar, Sjeik Hamad bin Khalifa Al Thani. De monarch en staatshoofd van Qatar was toegewijd om van het land een liberale constitutionele monarchie te maken. Als onderdeel daarvan maakte hij een einde aan de mediacensuur, kende hij fondsen toe aan startups zoals Al Jazeera en zorgde hij ervoor dat BBC-getrainde journalisten gingen werken voor Al Jazeera nadat BBC Arabic Service sloot. Deze journalisten zorgden ervoor dat het nieuws direct kwaliteitsvol en divers was (Sakr, 2001 & Schleifer, 2001). Door meer verhalend het nieuws te brengen en meer debatten, onderzoeksjournalistiek en onafhankelijke bronnen toe te laten, differentieerde het nieuwsnetwerk zich van andere netwerken in de regio. (Wojcieszak, 2007).

Hoewel Al Jazeera opgericht is in Qatar wordt het gezien als relatief autonoom van de plaatselijke mediaregulatie en nationale machtsstructuren. Hierdoor wordt het sinds de oprichting gezien als een counterhegemonie binnen de Arabische wereld (Wojcieszak, 2007). De zender faciliteert sociale en politieke veranderingen door het dominante sociale discours en de politieke elite uit te dagen en te bekritisieren (Lynch, 2006). Dit is enerzijds mogelijk door nieuwe technologie waardoor Al Jazeera kan werken met een relatieve vrijheid van mediaregulatie. De technologische vooruitgang zorgt ook voor een decentralisatie van de nieuwsinformatiestroom (Wojcieszak, 2007).

In 2006 veranderde de organisatie zijn naam van Al Jazeera Satellite Network, naar Al Jazeera Media Network en daarmee ook zijn doel (<https://www.aljazeera.com/about-us>). Door de assumptie dat de media voornamelijk beïnvloed worden door het Westen, richtte de zender ook een Engelstalige versie op. Waar het tot 2006 enkel nog toegankelijk was voor Arabische kijkers, kunnen sinds 2006 ook Engelstaligen nieuws volgen via Al Jazeera English (AJE). Het doel van AJE is om niet alleen mensen uit regio's die minder aan bod komen in andere media een stem te geven, maar dat ook te doen vanuit een globaal perspectief naar meer dan een miljard Engelstalige kijkers. En dit zonder een Angelsaksische-Amerikaanse blik op het nieuws (Ammar, 2009). Door de oprichting van Al Jazeera English heeft het netwerk zijn doelpubliek sterk kunnen uitbreiden. De mediaorganisatie tracht een alternatieve stem te brengen en mensen en hun verhalen weer centraal op de nieuwsagenda te zetten. Op basis hiervan is volgens Ammar (2009) Al Jazeera snel uitgegroeid tot een nieuwe gevestigde waarde in het medialandschap die met succes de hegemonie van westerse media uitdaagt.

1.3. Perceptie Al Jazeera

Toch heerste er in het Westen in het begin van de 21ste eeuw voornamelijk een negatieve visie op het nieuwsnetwerk. Sinds de aanslagen van 11 september 2001 in New York en de daar op volgende invasie van de Verenigde Staten in Afghanistan, is de visie van het Westen op het relatief nieuwe medium niet steeds positief geweest. Na de aanslagen werd Al Jazeera een onderdeel van debat in de VS. Critici beschuldigden Al Jazeera ervan om een spreekbuis te zijn voor Osama bin Laden en Al Qaida. Het netwerk werd ook verweten dat het bevooroordeeld zou zijn in het conflict. Daarnaast kwam er ook kritiek op de hoeveelheid geweld, doden en martelingen die ze toonden zonder context. Tenslotte werd het netwerk door critici ook beschuldigd van het belemmeren van democratie in Irak (Abrams, 2003; Darwish, 2001 & Kuntzman, 2003).

Vanuit het Amerikaanse leger werd Al Jazeera beschuldigd om aan anti-VS propaganda te doen (Halloran, 2006). De kritiek op het netwerk kwam niet alleen vanuit het Westen. Ook niet-Westerse landen legden Al Jazeera sancties op. Hun journalisten werden verbannen uit Saudi-Arabië, Iran, Irak en Bahrein. De reden daarvoor is naar alle waarschijnlijkheid dat Al Jazeera expliciet en impliciet kritiek had geuit op de desbetreffende landen (Miles, 2005). In Jordaan werd een kantoor vier maanden gesloten nadat Al Jazeera kritiek had geuit op de Jordaanse koning. Egypte vervolgde correspondenten van de zender en maakte het hoofdredacteurs zeer moeilijk om hun werk te blijven uitvoeren (Ammar, 2009). De kritiek op Al Jazeera over de band met Al Qaida is onterecht stelt El Zein (2012). Al Jazeera zou volgens zijn onderzoek geen voordelen ondervonden hebben van het uitzenden van de Al Qaida berichten, maar werd eerder misbruikt door Al Qaida om hun berichten te kunnen verspreiden bij een groot Arabisch publiek.

Al Jazeera English zou volgens Brown en Youmans (2012) intercultureel begrip kunnen faciliteren in de Verenigde Staten, maar doordat het medium niet overal beschikbaar is, hebben veel Amerikanen vooroordelen tegenover de zender. Die vooroordelen hangen ook samen met vooroordelen tegenover Arabische Amerikanen. Desondanks kunnen Amerikanen hun beeld veranderen over AJE indien andere media er positief over zijn. De onderlinge beïnvloeding van de media wordt intermedia framing genoemd (Brown & Youmans, 2012). Hoe gevestigde Amerikaanse media rapporteren over nieuwe media, heeft dus een grote impact.

Het vijandige frame tegenover AJE veranderde stilaan in 2011 mede dankzij de positieve uitlatingen van Hilary Clinton. Dit wanneer ze meldde dat Al Jazeera een groot, globaal en invloedrijk nieuwsnetwerk is en "echt" nieuws brengt (Folkenflik, 2011). Schleifer (2001) kaartte in eerder onderzoek aan dat Al Jazeera door zijn connectie met vrije meningsuiting en democratie een vernieuwende en betrouwbare zender is. Door het belang dat de zender hecht aan vrije meningsuiting, is de zender ook niet bang om misdaden van verschillende Arabische staatshoofden aan te kaarten. Daarnaast kaart het ook corruptie en misbruiken aan binnen regimes en nationale legers. Tenslotte geeft Al Jazeera volgens Schleifer (2001) een forum aan minderheidsgroepen in de regio. Verschillende sociale topics worden aangehaald zoals religie, vrouwenrechten en seksualiteit (Alterman, 1998). De aangehaalde bronnen dateren van voor de aanslagen van 11 september en zoals we eerder zagen heerste er daarna een lange tijd een negatieve visie op het medium.

1.3.1 Al Jazeera en de 'War on terror'

Tijdens het begin van de 'War on terror' had Al Jazeera als enige nieuwsnetwerk toegang tot de gebieden die veroverd waren door de Taliban. Ze konden live berichten uit Kabul en Kandahar (Bessaio, 2005). Dit was een groot voordeel tegenover andere internationale zenders zoals BBC en CNN die aanvankelijk moeilijk ter plaatste geraakten. Eens zij ook op het terrein kwamen, werd er wel een duidelijk verschil in berichtgeving opgemerkt. Al Jazeera focuste voornamelijk op de slachtoffers aan de Afghaanse zijde die omkwamen of hun huis verloren door Amerikaanse bombardementen. Ze brachten de schade in beeld die ontstond door de oorlog, maar legden ook de nadruk op het menselijke aspect. De slachtoffers die vielen, waren voornamelijk burgers waardoor Afghanen de indruk kregen dat de Verenigde Staten niet tegen de Taliban vochten maar tegen alle islamitische burgers van Afghanistan. Door emotionele getuigenissen en videobeelden te tonen van slachtoffers en burgers die alles verloren hadden, toonde de zender de menselijke tol en het lijden. Dit aspect bracht CNN minder in beeld. De zender focuste vooral op de militaire vooruitgang die de VS boekte. Het verschil in berichtgeving kan verklaard worden door de achtergrond van de journalisten ter plaatse. Waar westerse journalisten plots in het Midden-Oosten gedropt werden, brachten Arabische journalisten verslag uit vanuit een regio die ze kenden en de taal en cultuur begrepen. Hierdoor konden ze de context beter schetsen (Ammar, 2009).

Hoewel Al Jazeera er bewust of onbewust voor koos om een slachtofferframe te gebruiken, bracht het ook verschillende politieke leiders aan bod. De meest controversiële was Osama bin Laden. Het nieuwsnetwerk zond de 'Osama bin Laden' tapes resoluut uit waarin de leider van Al Qaida andere moslims toesprak. Hierdoor werd Al Jazeera door het Westen beschuldigd om een bondgenoot of spreekbuis van Al Qaida te zijn. Onterecht volgens Al Jazeera. Na de tapes waren er verschillende panelgesprekken om duiding te geven met verschillende (westerse) experts. Al Jazeera ziet objectiviteit dan ook als "The opinion and the Other opinion" (Ammar, 2009, p.69). Indien één kant van een conflict niet aan bod komt, kan men niet spreken van objectiviteit. Onder dit motto zond het nog tien jaar lang beelden en audiogesprekken van Al Qaida en Bin Laden uit (Ammar, 2009).

Door de 'War on terror' kwam het begrip terrorisme in opspraak. Er werden vragen gesteld over wat terrorisme nu eigenlijk is. Een eenduidig antwoord kwam er niet. Westerse media spraken over een oorlog om terrorisme tegen te gaan, maar Arabische media zoals Al Jazeera spraken van een 'so-called War on terror' (Ammar, 2009, p.86). Plaatselijke bevolking zag terrorisme niet verdwijnen maar zag vooral veel schade en slachtoffers door de inval van de Verenigde Staten in Afghanistan. Wanneer er aanslagen plaats vonden in het Westen spraken Arabische media over 'so-called terror', maar indien er aanslagen waren in het Midden-Oosten gebruikten ze wel ander taalgebruik zoals zelfmoordaanvallen en terrorisme. De Amerikaanse troepen werden ook niet omschreven als een hulp tegen de Taliban, maar als bezettingstroepen en indringers (Ammar, 2009).

1.4. Visuele frames in het nieuws

Bij huidige nieuwsberichten worden beeld en tekst nog maar zelden van elkaar gescheiden (Brantner, Lobinger & Wetzstein, 2011). Dit zien we in klassieke printmedia, maar ook op nieuwswebsites en meer recent in nieuwsapps en voornamelijk op sociale mediakanalen van nieuwsorganisaties. Nieuwsboodschappen zijn steeds vaker multimediaal. Dit houdt in dat een boodschap zowel tekst als beeld bevat (Brantner et al., 2011). Journalisten kiezen bewust om beeld toe te voegen aan hun tekst. Dit doen ze om verschillende redenen. Ten eerste heeft beeld een informatieve functie. Ze ondersteunen de tekst (Cagle, 2010). Ten tweede kan beeld de aantrekkelijkheid van een tekst vergroten. Tenslotte kan het ook de aandacht trekken van lezers. Door de groeiende concurrentie en grote toegang tot nieuws moeten journalisten strijden voor de beperkte aandacht van het publiek (Broersma & Peters, 2017). Sontag (2003) beschrijft beeld als 'een uitnodiging om aandacht te schenken'. Bij multimodale boodschappen worden tekst en beeld op twee verschillende manieren verwerkt en onafhankelijk van elkaar opgeslagen in het geheugen. Dit wordt verklaard binnen de *dual coding theory* van Paivio (1991). Beelden worden gemakkelijker onthouden en hebben een sterker invloed op de beoordeling van een nieuwsitem dan tekst. Bovendien is er volgens Rodriguez & Dimitrova (2011) minder cognitieve activiteit nodig om een beeld te verwerken.

1.4.1 Uniek aan beelden

Naast de verklaring van de *dual coding theory* zorgen enkele unieke eigenschappen van beeld ervoor dat er anders op afbeeldingen gereageerd wordt dan op tekst (Geise & Baden, 2015). Messaris en Abraham (2001) bespreken drie eigenschappen. Ten eerste iconiciteit die inhoudt dat beeld analoog is. Er is een gelijkenis tussen het teken enerzijds en onze waarneming van de werkelijkheid anderzijds. Bij tekst is dit niet het geval, want de betekenis is niet willekeurig. De betekenis van het woord paard berust op een afspraak die gemaakt werd over wat het woord betekent. De tweede eigenschap van beeld is indexicaliteit. Dit houdt in dat beeld de werkelijkheid directer en natuurlijker weerspiegelt dan taal (Messaris en Abraham, 2001; Joffe, 2008). Ze geven de kijker het gevoel dat ze getuigen kunnen zijn van het nieuwsfeit (Rodriguez & Dimitrova, 2011). Bij een tekst is het algemeen duidelijk dat het gemaakt en verwerkt is door mensen, bij beelden is dit minder het geval. Dit zorgt er ook voor dat foto's sneller geaccepteerd worden dan tekst. Ze worden niet alleen geaccepteerd, maar ook beter begrepen, onthouden en herinnerd (Bucher & Schumacher, 2006). Door het gebruik van foto's voelt het publiek zich ook sneller betrokken bij een nieuwsitem (Geffer, 2006) en zorgt de content ook voor sterkere reacties en emoties (Iyer and Oldmeadow, 2006). Ten derde halen Messaris en Abraham aan dat beelden een impliciete betekenis hebben. Ze geven minder duiding en context dan een tekst kan geven waardoor er geen expliciete betekenissen aan toegeschreven kunnen worden. Hierdoor zijn ze subtieler dan tekst en zijn ze een belangrijk aspect bij framing, aangezien de beïnvloeding meer onbewust gebeurt.

Naast de drie eigenschappen van Messaris en Abraham, zijn emoties ook een belangrijke toegevoegde waarde. Een beeld kan mensen raken en verbinden, door de emotionele impact die levendige foto's oproepen (Rodriguez & Dimitrova, 2011). Volgens Joffe (2008) is dat het belangrijkste kenmerk dat beeld en tekst van elkaar onderscheidt. Emoties zijn ook functioneel. Het helpt het publiek om snel een beoordeling te maken aan de hand van de gevoelens die een boodschap oproept. Daarnaast helpt het de lezer om risico's in te schatten (Slovic, Finucane, Peters & MacGregor, 2006) en is het mogelijk om gedrag aan te passen (Powell et al., 2015).

Ondanks het vele onderzoek naar de impact van emoties, zijn de effecten ervan niet eenduidig. Dit wordt verklaard door de *appraisal theory* (Iyer et al., 2014). Mensen reageren verschillend op hetzelfde beeld omdat hun reactie gebaseerd is op de persoonlijke beoordeling van een onderwerp. Een eerste inschatting bepaalt de emotionele staat en heeft dus bijgevolg ook een invloed op hoe een gebeurtenis verder beoordeeld zal worden (Kühne & Schemer, 2015). Als het publiek eerst beelden ziet van gewonde kinderen, zal de emotionele impact en verdere beoordeling van het nieuwsitem anders zijn dan als het publiek eerst beelden van gewelddadige soldaten ziet.

De keuze van beelden door de journalist heeft dus een grote invloed op de perceptie van de kijker. Daarom is het belangrijk om bewust om te gaan met sensationele beelden. Ze kunnen aandacht trekken en mensen sneller aanzetten tot actie (Rössler, Bomhoff, Haschke, Kersten & Müller, 2011), maar sensatie heeft ook negatieve gevolgen. Ten eerste kan het de nieuwsfunctie verzwakken en op lange termijn onverschilligheid oproepen (Andén-Papadopoulos, 2008; Sontag, 2003).

Doordat het publiek vaak geconfronteerd wordt met schokkende beelden, gaat het wennen aan leed, armoede of oorlog en zal hun reactie verzwakken. Dit wordt compassiemoeheid genoemd (Höijer, 2004; Maier et al., 2017). Daarnaast kan sensatie de nieuwservaring verslechteren. Waar er op sensatie eerst opgewonden gereageerd wordt, zal het na een tijd de nieuwservaring minder plezierig maken (Hendriks Vettehen & Kleemans, 2018).

Tenslotte zorgen niet alleen emoties voor het vormen van attitudes, maar ook cognitieve reacties op beelden. Een beeld wordt cognitief verwerkt door een opvolging van: perceptie, decoderen, relaties herkennen tussen onderdelen en de interpretatie van het geheel (Geise & Baden, 2015). Dit model koppelt informatieverwerking aan multimodale frames en verklaart de rol die beeld speelt bij betekenisverlening aan multimodale boodschappen. De toevoeging van beelden kan de perceptie, interpretatie en evaluatie van een boodschap beïnvloeden (Knobloch, Hastall, Zillmann & Callison, 2003). Een afbeelding kan bijvoorbeeld de perceptie bij een neutraal nieuwsbericht beïnvloeden, afhankelijk van de partijdigheid van een foto (Gibson et al., 1999). Bovenstaande eigenschappen kunnen de dominantie van visuele informatie op tekstuele informatie verklaren.

1.4.2 Framing

Algemene beschrijving

Framing houdt zich bezig met hoe iets aan bod komt of hoe iets afgebeeld wordt en niet concreet met wat er aan bod komt (De Smaele, 2021). Om te kijken hoe iets aan bod komt, wordt er gekeken naar de onderliggende frames van een tekst. Een frame is een standvastige, metacommunicatieve boodschap die het structurerende denkbeeld weergeeft dat een nieuwsbericht samenhang en betekenis verleent." (Van Gorp, 2006, p. 46). Frames kunnen op verschillende manier ontstaan. De waarden en normen die een journalist heeft, kunnen een invloed hebben, maar ook specifieke aspecten van een organisatie. Daarnaast kunnen ook externe factoren meespelen zoals drukingsgroepen en economische factoren (De Smaele, 2021).

Framing is het proces waarbij die metacommunicatieve boodschappen of ideeën ontstaan. Het begint al bij het kiezen van een onderwerp. De journalist maakt de bewuste keuze om een onderwerp te kiezen, te benadrukken of net uit te sluiten. Vervolgens als hij een onderwerp gekozen heeft, gaat hij hier (onbewust) een betekenis aan geven voor de ontvanger (Van Gorp, 2006). Die betekenis komt tot stand door het gebruik van specifieke woorden of stijlfiguren (framing devices) en door het suggereren van een samenhang tussen de tekstelementen (reasoning devices) (De Smaele, 2021). In deze masterproef worden geen teksten geanalyseerd, maar wel visuele beelden. Er wordt met andere woorden een visuele framinganalyse gedaan.

Visuele framing

Aan de hand van visuele framingonderzoek kan nagegaan worden welke ideeën of frames dominant zijn bij foto's die in nieuwsmedia gebruikt worden. Visuele framing kan beschreven worden als een proces waarbij bepaalde aspecten gekozen worden om de werkelijkheid voor te stellen en meer benadrukt worden dan andere aspecten. Daarnaast kunnen bepaalde relaties tussen aspecten meer benadrukt worden. Doordat bepaalde aspecten en relaties meer opvallen, gaan ze ook meer betekenis krijgen (Geise, 2017; Coleman, 2010; Hansen & Machin, 2013).

De frames die ontstaan zijn een gevolg van (onbewuste) keuzes van de makers, bij nieuws voornamelijk journalisten en eindredacteuren. Er worden keuzes gemaakt op vlak van onder andere onderwerp, achtergrond en camerastandpunt en dit leidt tot visuele frames (Coleman, 2010; Hansen & Machin, 2013). De verschillende keuzes die leiden tot frames zijn vaak ingebed in een groter narratief of discours (McComas & Shanahan, 1999). Zoals eerder reeds werd aangehaald gaat de cognitieve verwerking bij beeld sneller dan bij tekst en vraagt het ook minder tijd om een foto te bekijken dan een tekst te lezen. Dit zijn samen met de unieke eigenschappen van beeld (iconiciteit, indexicaliteit, impliciet betekenis, emotie en cognitieve reacties) zeer effectieve tools voor framing om bepaalde ideeën te verspreiden en te benadrukken (Messaris and Abraham, 2001).

1.4.3 Visuele frames Afghanistan oorlog

Michel Haigh (2014) deed onderzoek naar de algemene toon in artikelen van de Los Angeles Times, The New York Times en The Washington Post over de oorlog in Afghanistan over een periode van tien jaar (2001-2010). Hij concludeert dat de toon initieel neutraal was, maar na verloop van tijd meer negatief werd. Hoe langer de oorlog werd voorgezet en het aantal slachtoffers steeg, hoe minder steun er was en dit zorgde ervoor dat er meer berichten met een negatieve toon verschenen. Dit was voornamelijk het geval in 2006, 2008 en 2009 wanneer het aantal Amerikaanse slachtoffers steeg. Het Amerikaanse leger werd al voor een langere tijd negatief afgebeeld. Opvallend is dat de locatie van waar de journalist verslag uitbrengt een invloed heeft op de frames die gebruikt werden. Journalisten die buiten Afghanistan verslag brengen focussen vooral op de impact van de oorlog op de Verenigde Staten, zijn economie, politieke strategieën van de president en kaderden de oorlog zo zodat er publieke steun kwam.

De toon werd niet alleen negatiever, maar doordat de oorlog bleef aanslepen verdween de interesse ook in de regio en werd de oorlog stilaan een 'vergeten en altijd durende oorlog'. President Bush klaagde in 2005 de media aan, omdat die te negatief zouden berichten over de oorlog en dit zou resulteren in minder steun. Dit is echter niet het geval volgens Sean Aday (2010). Hij stelt dat de oorlog op NBC en Fox News niet heel negatief werd afgebeeld en dat beelden van geweld in Afghanistan zelf zeer beperkt waren. Hij concludeert dat de nieuwsnetwerken voornamelijk de lijn volgen van de officiële bronnen.

De toon en frames verschillen niet alleen over de tijd heen, maar ook tussen verschillende kranten. Shahira Fahmy (2010) deed een vergelijkende studie naar de visuele frames na 9/11 die verschenen in de Arabische krant Al-Hayat en de Engelstalige krant The International Herald Tribune. Al-Hayat benadrukt voornamelijk het leed tijdens de Afghaanse oorlog door beelden te tonen van gewonden, dodelijke slachtoffers en vluchtelingen en de daarop volgende humanitaire crisis in de buurlanden. De Arabische krant publiceerde minder foto's van mensen die aan het rouwen zijn om 9/11 en geen foto's van slachtoffers van de aanslagen in New York. Bij de Engelstalige krant zien we een omgekeerde tendens. The International Herald Tribune benadrukte vooral het leed van 9/11 door de slachtoffers veel ruimte te geven. Daarnaast tonen zij ook meer burgers die aan het rouwen zijn en op een begrafenis zijn, maar leggen ze minder de nadruk op het materiële verlies. Dat doet de krant wel wanneer er bericht wordt over bombardementen in Afghanistan. Dan kiezen ze niet voor de menselijke invalshoek, zoals ze doen bij 9/11, maar voor een technisch frame. Beide kranten dehumaniseren de andere partij door voornamelijk foto's te tonen vanuit een wijde hoek. Dit wil niet zeggen dat Arabische burgers niet meeleven met de slachtoffers van 9/11. In Al-Hayat worden Iraanse vrouwen afgebeeld die het terrorisme veroordelen door antiterrorisme slogans uit te roepen, kaarsen te branden voor de slachtoffers en te rouwen aan een kerk in Damascus. Deze beelden werden niet getoond in de Engelstalige krant. Dit kan te verklaren zijn door een stijging in stereotypering van moslims en Arabische Amerikanen als terrorismesympathisanten na 9/11 of door de stijgende anti-moslims gevoelens. De studie van Fahmy concludeert dat Al-Hayat een anti-oorlogframe benadrukt en de International Herald Tribune een pro-oorlogframe.

Deze studie is interessant voor deze masterproef aangezien Al Jazeera aanvankelijk een Arabisch medium was, maar nu ook Engelstalige berichten publiceert. In deze masterproef zal dan ook nagegaan worden of Al Jazeera English eerder aanleunt bij een anti-oorlogsframe zoals de Arabische krant of een pro-oorlogsframe zoals de Engelstalige krant.

Dat media duidelijk een bepaald frame naar voor schuiven, wil nog niet perse zeggen dat hun publiek een conflict ook zo zal interpreteren. Een grootschalig surveyonderzoek van Edy en Meirick (2007) stelt dat het publiek verschillende frames combineert om zo zelf het Afghaanse conflict te begrijpen en er betekenis aan te geven. Maar een tendens die wel opgemerkt werd is dat wanneer mensen meer oorlogs-consistente overwegingen zien, ze de oorlog ook meer gaan steunen en bijgevolg goedkeuren.

1.4.4 Visuele frames op Instagram

Een publiek wordt niet alleen op televisie en door kranten beïnvloed door framing, maar ook via de sociale mediakanalen van nieuwsorganisaties. Het onderzoek naar framing op sociale mediakanalen van nieuwsorganisaties is eerder beperkt en een recent fenomeen (Al-Rawi, Al-Musalli, Fakida, 2021). Dit gebrek kan leiden tot een discrepantie tussen wat het publiek graag wil zien en wat nieuwsorganisaties delen. Onderzoek van Al-Rawi, Al-Musalli en Fakida (2021) stelt dat de favoriete onderwerpen van Instagramgebruikers op vlak van nieuws, niet overeen komen met wat nieuwsmedia delen op hun pagina. Zowel Engelstalige als Arabische gebruikers verkiezen algemeen nieuws en positief nieuws. Engelstalige gebruikers houden meer van human-interest verhalen dan Arabische gebruikers.

Toch posten Engelstalige en Arabische media voornamelijk hard of negatief nieuws op hun Instagramkanaal. Onderwerpen over politiek en interne orde worden door beide media het meest gedeeld. Dit ligt volgens de onderzoekers in lijn met de nieuwsselectiecriteria van Galtung en Ruge (1965). Zij verklaarden in het midden van de vorige eeuw reeds dat nieuwsmedia voornamelijk negatief nieuws selecteren. Een ander nieuwsselectiecriteria is nabijheid en dat merken de onderzoekers ook op. Arabische media delen meer nieuws uit Cairo, Damascus en Syrië. Door de focus op geografische nabijheid hebben sommige media een kleiner bereik, dit heeft ook gevolgen op vlak van interactie. Aangezien Engels een meer gesproken en gekende taal is dan Arabisch is het bereik van netwerken zoals CNN en BBC groter.

De invloed van nabijheid kan ook opgemerkt worden in het kleinschalig onderzoek van Ilan Manor (2021) die na de overname van Kabul door de Taliban een blogpost schreef over de meest voorkomende tweets op Twitter. Bij de verschillende frames die aan bod komen kan men een duidelijke opdeling maken tussen de frames die eerder Amerikaans gezind zijn en de frames die Afghanistan meer steunen. De Amerikaanse president Joe Biden en The New York Times leggen de schuld voor de inval niet bij de Verenigde Staten, maar kaderen de missie in Afghanistan als een *mission accomplished*. Dit aangezien de missie in de eerste plaats terrorisme wou tegengaan en dit is volbracht. Hun tweede doel om van Afghanistan een democratie te maken, was geen succes aangezien de Taliban in een korte tijd zeer veel terrein konden winnen en uiteindelijk Kabul konden veroveren. Zelf nadat het Amerikaanse leger het Afghaanse leger jarenlang mee had opgeleid, kon het leger toch geen weerstand bieden tegen de Taliban. Personen die meer verbonden zijn met de locatie zoals ambassadeurs, journalisten en individuen staan meer aan de Afghaanse zijde. Ze delen gruwelijke beelden van burgers en kaderen de chaotische situatie. Ze leggen de schuld bij de VS omdat het land terugtrekt in plaats van te vechten tegen de Taliban.

1.5. Tussentijdse conclusie

Afghanistan kent een lange geschiedenis van onderdrukking en externe controle (Vogenzang, 2002). Nog voor de terugtrekking van de Amerikaanse troepen in de zomer van 2021, stond er al een andere partij klaar om de macht over te nemen, namelijk de Taliban. Langs hun zijde was er één nieuwsnetwerk die de inval van het Koninklijk Paleis live kon uitzenden, Al Jazeera (Verstraete, De Greef & Cardoen, 2021). De zender verspreidde de beelden en werd hierdoor er van beschuldigd om de Taliban te steunen. Deze beschuldigingen zijn gelijkaardig aan die van het begin van deze eeuw, wanneer Al Jazeera ervan beschuldigd werd om Al-Qaida te steunen na het uitzenden van de Osama-bin-Laden-tapes en Al Qaida berichten. De negatieve perceptie veranderde stilaan nadat Hilary Clinton zich in 2011 positief uitsprak over de zender en nadat Osama Bin Laden gevat en gedood werd.

Al Jazeera brengt nieuws vanuit een ander perspectief, het bericht over andere topics dan westerse media en geeft vaak ook meer diepgang. Waar het meer focus legde op de schade en de slachtoffers tijdens de 'War on terror', besteden westerse media meer aandacht aan het militaire aspect. Het ongenoegen van de plaatselijke bevolking en media bij de inval van de VS is te begrijpen, indien zij de schade alleen maar zien toenemen (Fahmy, 2010). Een vijandig frame tegenover het Westen in de media is bijgevolg ook niet abnormaal. Toch heeft Al Jazeera zich volgens Ammar (2009) kunnen bewijzen als een sterke mededinger van CNN en BBC zowel op lokaal als internationaal vlak. Dit door te berichten op een geloofwaardige manier, waardoor hun legitimiteit steeg. Twintig jaar later schenken ze nog steeds veel aandacht aan de situatie door in september 2021 op hun website een apart onderdeel te wijden aan Afghanistan. In september was de onrustige situatie daar een aparte rubriek op hun website, zodat lezers snel nieuws erover konden terugvinden. Niet alleen op hun nieuwswebsite, maar ook op hun sociale mediakanalen kwam de situatie in Afghanistan ruim aan bod. In dit onderzoek wordt er gekozen om te focussen op het medium Instagram. Om een boodschap te publiceren, moet je eerst een foto plaatsen en indien gewenst kan je er een beschrijving aan toevoegen, maar dit is niet noodzakelijk. Beelden staan dus centraal en zoals eerder besproken kunnen die ook grote invloed hebben op het publiek doordat ze frames bevatten.

2. Onderzoekaanpak

2.1 Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag is: Hoe representeert Al Jazeera English de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen tussen 15 augustus en 31 augustus 2021 op zijn Instagram-pagina? Om deze vraag te beantwoorden, worden volgende deelvragen opgesteld: 1) Welke visuele frames gebruikt Al Jazeera English over de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen? en 2) Hoe positioneert Al Jazeera English zich tijdens de terugtrekking?

De onderzoeksvraag werd opgesteld aan de hand van de reeds beschikbare literatuur (zie literatuurstudie). Al Jazeera English is een interessant medium aangezien het hoofdkantoor zich bevindt in Qatar, waardoor het beïnvloed kan worden door het Oosten, maar het bericht wel in het Engels.

Dat er een duidelijk verschil is tussen Engelse en Arabische berichtgeving en de gebruikte frames kwam reeds aan bod (Ammar, 2009; Fahmy, 2010), maar hoe zou een zender die zich tussen beide invloedssferen bevindt zich positioneren. Dit zal nagegaan worden in deze masterproef. Daarnaast wordt er bewust gekozen voor het medium Instagram aangezien framingonderzoek op sociale mediakanalen van nieuwsorganisaties beperkt is en eerder een recent fenomeen is (Al-Rawi, Al-Musalli, Fakida, 2021). Instagram is ook een visueel medium, waardoor het ideaal is om een visuele framinganalyse te doen.

Naast het wetenschappelijk belang van dit onderzoek, is het onderzoek ook belangrijk op maatschappelijk vlak. Volgens Brown en Youmans (2012) kan Al Jazeera English intercultureel begrip opleveren, maar omdat de zender niet door iedereen gekend is of overal beschikbaar is, blijven er vooroordelen tegenover de zender bestaan. Deze vooroordelen hangen ook samen met vooroordelen over Arabischsprekende mensen. Door meer onderzoek te doen naar de zender in plaats van naar westerse media zoals VRT, BBC of CNN hoopt dit onderzoek verder te kijken dan naar de heersende vooroordelen. Vervolgens komt de onderzoeker ook voornamelijk in contact met westerse media en de daarbij horende frames. Dit onderzoek zal de blik van de onderzoeker en hopelijk ook de lezer verruimen door in contact te komen met een nieuw medium. Tenslotte heeft het onderzoeken van Instagram ook een maatschappelijk belang. Beeld en video's staan centraal op dit medium en kunnen meerdere emoties te weeg brengen (Iyer and Oldmeadow, 2006). Door het gebruik van beelden voelt het publiek zich ook sneller betrokken bij een nieuwsbericht dan bij een geschreven nieuwsitem (Geftter, 2006). Met een ruim publiek van 2,6 miljoen volgers op Instagram heeft Al Jazeera English dus ook een grote impact op hoe mensen nieuws percipiëren.

2.2 Dataverzameling

De dataverzameling gebeurt door de Instagram-pagina van Al Jazeera English te raadplegen. Er wordt teruggegaan naar 15 augustus 2021, de dag dat de Taliban Kabul bereikten en het Koninklijk Paleis veroverden. Alle berichten op de Instagram-pagina tot en met 31 augustus worden bekeken. Deze dag wordt gekozen omdat de Taliban de Amerikaanse troepen verplichtten om tegen dan ten laatste te vertrekken. In de periode tussen 15/8 en 31/8 plaatste Al Jazeera English 63 berichten over de situatie in Afghanistan, waarvan 42 met video's en 21 berichten met afbeeldingen. Aangezien dit onderzoek zich beperkt tot het analyseren van framing aan de hand van foto's worden de afbeeldingen van de 21 berichten gekozen. Instagram laat toe om bij ieder bericht 10 foto's toe te voegen. De 21 berichten bevatten tussen één en tien foto's. Dit brengt het totaal op 104 foto's. De selectiecriteria zijn beperkt en daarom werden alle afbeeldingen die over Afghanistan gaan in de periode van 15-31 augustus 2021 op de Instagram-pagina van Al Jazeera English opgenomen in het onderzoek.

De afbeeldingen van de berichten worden opgeslagen los van de tekst die bij de berichten horen. Bij onduidelijkheden wordt de tekst bij de berichten toch geraadpleegd, aangezien het kan helpen om personen of objecten te identificeren of om meer context te geven.

2.3 Methodologie

Aan de hand van de visuele framinganalyse van Lulu Rodriguez en Daniela Dimitrova (2011) en de visuele sociale semiotiek zullen de Instagramfoto's geanalyseerd worden. De analyse van Rodriguez en Dimitrova (2011) bestaat uit vier niveaus: denotatief systeem, stilistisch-semiotisch systeem, connotatief systeem en het ideologisch systeem. Om die niveaus concreet te kunnen analyseren doe ik beroep op de parameters uit het werk van Gunther Kress en Theo Van Leeuwen (2006). Door beiden te combineren proberen we de onderzoeksvraag beantwoorden.

2.3.1 Denotatief systeem

Experimenteel niveau

Eerst wordt er bij Rodriguez en Dimitrova (2011) gekeken naar het denotatief systeem van een beeld. Dit niveau vertoont veel gezamenlijke kenmerken met het experimenteel niveau (Verschueren, 2021). Beiden focussen ze op wat we eerst zien en stellen ze de vragen: 'Wie en wat zie je?'. Daarnaast wordt er ook gekeken naar andere delen die direct de aandacht trekken zoals de titel en het onderschrift van een foto (Rodriguez & Dimitrova, 2011). In dit onderzoek worden de primaire (wie?) en de secundaire (wat?) objecten verzameld per foto en een korte beschrijving van wat we zien zonder er al betekenissen aan toe te kennen. Dit niveau gaat niet verder dan de manifeste betekenissen (Rodriguez & Dimitrova, 2011).

2.3.2 Stilistisch-semiotisch systeem

Na het denotatief systeem wordt een beeld geanalyseerd op basis van het stilistisch-semiotisch systeem. De stilistische en technische aspecten bij het nemen van een foto drukken een bepaalde sociale betekenis uit (Rodriguez & Dimitrova, 2011). Onder dit systeem vallen voor een deel het experimenteel niveau, het interpersoonlijk niveau en het compositioneel niveau. De parameters worden enkel nog beschreven, het toekennen van betekenis gebeurt in het volgend systeem.

Experimenteel niveau

Naast de actoren en objecten wordt er ook gekeken naar het proces, wat de actoren en subjecten doen. Een narratief proces kan actioneel of passief zijn. Burgers die aan het wandelen of koken zijn, zullen omschreven worden als actioneel. Burgers die aan het wachten zijn passief. Tegenover een narratief proces staat conceptueel proces. Hierbij kan een foto omschreven worden als symbolisch, analytisch of classificatorisch. Een foto is ofwel narratief, wanneer het beeld iets vertelt, of conceptueel, wanneer het beeld eerder symbolisch is. Dit bijvoorbeeld bij cartoons (symbolisch), infografieken (analytisch) of foto's die niet gekozen worden om een situatie te illustreren (classificatorisch) (Verschuieren, 2021).

Interpersoonlijk niveau

Het doel op dit niveau is om een antwoord te geven op de vraag: "Wat is de relatie tussen de kijker en de actor?" (Verschuieren, 2021). Hiervoor doen we beroep op de parameters van Kress en Van Leeuwen (2006). Zij omschreven in hun boek 'the grammar of visual design' de parameters die bijdragen aan de betekenis van een beeld. Door herhaaldelijk dezelfde (onbewuste) keuzes te maken, heeft de maker een invloed op de betekenis van een foto. De kijkrichting van de actoren, de sociale afstand en perspectief zorgen voor een bepaalde relatie tussen actoren en toeschouwer, daarom worden ze hier op interpersoonlijk vlak besproken. De volgende parameters zijn gebaseerd op het werk van Kress en Van Leeuwen (2006), tenzij anders vermeld.

Kijkrichting

Een actor kan de toeschouwer aankijken of dit niet doen. Beiden hebben ze een bepaalde betekenis. Wanneer de actor de toeschouwer aankijkt door recht in de camera te kijken, zorgt dit voor interactie. Er wordt een band gecreëerd tussen beide partijen. Actoren die de toeschouwer niet aankijken worden op die manier uitgesloten. Wanneer de actor de toeschouwer niet aankijkt is er een gebrek aan interactie. Er is geen contact tussen beiden en de toeschouwer is eerder een onzichtbare getuige. De actor kan de toeschouwer ook de rug keren, bewust of onbewust. Door de toeschouwer bewust de rug te keren, zorgt de actor dat er geen interactie kan ontstaan. Het kan ook onbewust gebeuren. Dit impliceert dan eerder een bepaalde kwetsbaarheid en anonimiteit bij de actor.

Sociale afstand

De sociale afstand tussen de actor en toeschouwer zorgt voor een sociale betekenis. Hoe dichter bij, hoe meer interactie en minder anonimiteit. Bij een close-up, wanneer we enkel het gezicht zien, is er een intieme relatie. Bij een medium-shot, wanneer ook de schouders te zien zijn, spreken we van een persoonlijke relatie (Rodriguez & Dimitrova, 2011). Een persoonlijke relatie wordt door Kress en Vanleeuwen (2006) nog verder opgesplitst. Persoonlijk dichtbij, laat een persoon zien vanaf de schouders en wanneer de persoon afgebeeld is vanaf de taille wordt het beeld benoemd als persoonlijk veraf. Het tonen van heel het lichaam van één persoon staat voor een sociale relatie (Rodriguez & Dimitrova, 2011). Ook hier maken Kress en Van Leeuwen (2006) een onderscheid. Sociaal dichtbij toont heel het lichaam en sociaal veraf toont heel het lichaam met meer context. De persoon wordt hier kleiner afgebeeld, doordat ook de achtergrond afgebeeld wordt. Tenslotte wanneer meer dan vier mensen helemaal afgebeeld worden, is er sprake van een publieke relatie. De grotere afstand impliceert meer anonimiteit en minder intimiteit (Rodriguez & Dimitrova, 2011). In deze masterproef wordt de sociale afstand dus benoemd als intiem, persoonlijk dichtbij, persoonlijk veraf, sociaal dichtbij, sociaal veraf of publiek.

Perspectief

Ook het perspectief van waaruit de foto genomen is heeft een invloed op de relatie tussen de actor en de toeschouwer. Het perspectief kan zowel horizontaal zijn als verticaal. Een horizontaal perspectief kan schuin zijn, wanneer de actor niet naar de toeschouwer kijkt of frontaal wanneer de actor naar de toeschouwer kijkt. Zoals eerder besproken bij kijkrichting zorgt het aankijken van de toeschouwer voor een relatie tussen de actor en toeschouwer en creëert dit betrokkenheid. Een schuin perspectief zorgt voor geen betrokkenheid. Naast schuin of frontaal kan de actor ook zijn rug keren naar de toeschouwer, hierdoor wordt de toeschouwer bewust of onbewust uitgesloten en is er ook geen betrokkenheid

Vervolgens is er ook nog het verticaal perspectief. Wanneer de foto vanuit een laag perspectief getrokken wordt, is de toeschouwer gedwongen om op te kijken naar de actor. De macht ligt dan bij de actor. Bij een hoog verticaal perspectief kijkt de toeschouwer neer op de actor. De macht ligt bij de toeschouwer en de individualiteit van de actor neemt af. Tenslotte kan het perspectief ook op ooghoogte zijn, midden perspectief. Hierbij worden de machtsverhouding tussen de actor en toeschouwer verkleind en is er eerder sprake van een gelijke machtsrelatie.

Compositioneel niveau

Tenslotte wordt er ook rekening gehouden met de compositie van een foto bij de analyse. Op dit niveau wordt een antwoord gegeven op hoe de experimentele en interpersoonlijke aspecten één geheel vormen (Verschueren, 2021). Hiervoor kijken we naar de parameters plaats, saillantie, connectie en visuele modaliteit zoals besproken wordt in het werk van door Kress en Vanleeuwen (2006).

Plaats

De plaats heeft een invloed op de informatiewaarde. Actoren kunnen zich op verschillende plaatsen bevinden: hoog of laag, links of rechts, centrum of periferie. De eerste as is de hoog-laag of verticale verlenging. Die as hangt nauw samen met hiërarchie, wat zich hoger bevindt wordt belangrijker geacht dan wat lager op de foto staat. Er wordt meer nadruk op gelegd en op die manier wordt er een contrast gemaakt tussen actoren. De actoren die hoog staan zijn belangrijker, dominanter en hebben meer macht dan de lage actoren. Daarnaast kan het hoog-laag principe nog een ander contrast impliceren, namelijk tussen wat zou kunnen (hoog) of wat de realiteit is (laag).

Vervolgens is er de links-rechtsas, of horizontale verlenging. Dit hangt samen met hoe wij lezen, van links naar rechts. Wat links afgebeeld wordt op deze as is het gekende voor de toeschouwer. Wat rechts staat is nieuw voor de toeschouwer en verdient meer aandacht. Er zal meer nadruk op gelegd worden en belangrijker geacht worden. Bij dit aspect moet er rekening gehouden worden met het gegeven dat Al Jazeera bij oorsprong een Arabische zender is. In het Arabisch leest men van rechts naar links. Een omgekeerde tendens zou waargenomen kunnen worden, namelijk dat het belangrijkste en nieuwe links afgebeeld zou worden en het oude rechts.

Tenslotte wordt er nog een derde contrast gemaakt tussen centrum en periferie. Als een element of actor in het midden van een foto staat, zal het meer aandacht krijgen en bijgevolg belangrijker geacht worden. Wat zich in de periferie bevindt, verdwijnt letterlijk in de achtergrond en zal minder belangrijk geacht worden. De drie assen/contrasten kunnen samenwerken en zo een element nog meer benadrukken of de invloed van een as doen afzwakken door tegenstrijdig te zijn.

Saillantie

Enkele kenmerken hebben een invloed op hoe saillant een actor geacht wordt. Ten eerste de relatieve omvang van een actor die een invloed heeft op de hiërarchie in een foto. Participanten die groter afgebeeld worden, worden belangrijker geacht doordat ze meer aandacht krijgen. Een grotere actor is dus meer saillant dan een kleine actor. Ten tweede kan ook de selectieve focus een invloed hebben op de dominantie. Een actor die scherper wordt afgebeeld is meer saillant dan een actor die flou of vaag afgebeeld wordt. Tenslotte worden actoren in de voorgrond belangrijker geacht dan de actoren in de achtergrond.

Connectie

De afstand tussen actoren kan een bepaalde connectie of disconnectie aangeven. Actoren die dichtbij elkaar staan vormen een bepaalde eenheid die een groepsidentiteit kan weerspiegelen. Hier is er sprake van connectie. Bij actoren die ver van elkaar afgebeeld worden, spreken we van disconnectie. De nadruk ligt dan meer op individualiteit en de verschillen tussen de actoren. Daarnaast kan ook de kijkrichting een bepaalde connectie aangeven. Wanneer actoren naar hetzelfde punt kijken, wordt hun groepsidentiteit benadrukt.

Visuele modaliteit

Modaliteit drukt de verhouding uit tussen de werkelijkheid en hoe die beschreven of afgebeeld wordt (Taalunie, z.d). Als de modaliteit hoog is, is de geloofwaardigheid van een nieuwsbericht of foto ook hoog. Verschillende factoren kunnen de modaliteit beïnvloeden. Ten eerste kleurgebruik. Zwartwit heeft de laagste modaliteit en bijgevolg ook de laagste geloofwaardigheid. Foto's waar de kleuren helder en duidelijk zijn, zullen het label hoge modaliteit krijgen. Ten tweede, samenhangend met kleurgebruik, is de belichting ook belangrijk. Als een actor onder of boven belicht wordt, daalt de modaliteit en geloofwaardigheid. Dit is ook het geval bij foto's die genomen zijn in het donker. Als de belichting een correcte weergave geeft van de werkelijkheid, zal de foto geloofwaardiger zijn (Verschueren, 2021). Tenslotte heeft ook de achtergrond een invloed. Als de achtergrond niet of beperkt getoond wordt, kan de context moeilijk geschetst worden. Daarom zal de modaliteit en geloofwaardigheid lager liggen dan bij foto's waar de achtergrond wel duidelijk in beeld gebracht wordt.

2.3.3 Connotatief systeem

Bij het derde systeem worden betekenissen toegekend aan de parameters van de vorige twee systemen en wordt er een betekenis gegeven aan de relatie tussen de parameters. Op denotatief niveau krijgen wie en wat afgebeeld worden een sociale betekenis. Daarnaast worden er ook betekenissen gegeven aan de technische aspecten van het stilistisch-semiotisch systeem. Dit zowel op interpersoonlijk niveau: kijkrichting, sociale afstand en perspectief als op compositioneel niveau: plaats, saillantie, connectie en visuele modaliteit. De betekenissen werden in de vorige sectie verduidelijkt bij het overzicht van de parameters van door Kress en Vanleeuwen (2006).

Daarnaast wordt er in dit onderzoek nog rekening gehouden met drie andere concepten van Rodriguez en Dimitrova (2011). Ten eerste wordt er gekeken of er symbolische objecten zichtbaar zijn op de foto's. Deze objecten met een symbolische waarde zijn eerder abstract. Een voorbeeld hiervan is een kruis. Een kruis kan religie en christendom symboliseren. Ten tweede kijken we naar figuratieve symbolen. Dit zijn personen, plaatsen of objecten met een symbolische waarde. Dit kan bijvoorbeeld een kerk zijn of een minister die een regering symboliseert. Vaak worden deze symbolen extra benadrukt. Tenslotte wordt er ook gekeken of er visuele metaforen zichtbaar zijn. Abstracte concepten worden door concrete voorwerpen voorgesteld. Een Amerikaanse vlag is een concreet voorwerp, maar kan verschillende impliciete betekenissen overbrengen zoals patriotisme.

2.3.4 Ideologisch systeem.

Het vierde en laatste systeem gaat na wie zijn belangen gerepresenteerd worden en welke ideeën dominant zijn. Het probeert te verklaren waarom bepaalde frames aanwezig zijn. Daarnaast probeert het ook de machtsstructuren en de intenties achter foto's te achterhalen (Rodriguez en Dimitrova, 2011).

2.4 Identificatie van frames

Na de eerste drie fases (denotatief, stilistisch-semiotisch en connotatief) zullen de frames geïdentificeerd kunnen worden. Hierdoor zal er een antwoord gegeven kunnen worden op de eerste deelvraag namelijk: Welke visuele frames gebruikt Al Jazeera English over de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen? De laatste fase (ideologisch) bouwt verder op de frames en zal toelaten om na te gaan hoe Al Jazeera English zich positioneert tijdens die terugtrekking. Op die manier wordt de tweede deelvraag ook beantwoord: Hoe positioneert Al Jazeera English zich tijdens de terugtrekking?

2.5 Onderzoeksproces

De foto's worden verzameld zoals beschreven bij de dataverzameling. Op basis het werk van Rodriguez en Dimitrova (2011), Kress en Van Leeuwen (2006) en Verschueren (2021) wordt volgend onderzoekskader opgesteld.

Denotatief systeem	Stilistisch-semiotisch systeem			Connotatief systeem			Ideologisch systeem
Experimenteel niveau	Experimenteel niveau	Interpersoonlijk niveau	Compositioneel niveau	Interpersoonlijk niveau	Compositioneel niveau	Extra concepten	/
Primaire actoren	Proces	Kijkrichting	Plaats	Kijkrichting	Plaats	Symbolische waarde	Wie zijn belangen worden gerepresenteerd?
Secundaire actoren		Sociale afstand	Selectieve focus	Sociale afstand	Selectieve focus	Figuratieve symbolen	Welke ideeën zijn dominant?
Omschrijving afbeelding		Perspectief	Relatieve omvang	Perspectief	Relatieve omvang	Visuele metaforen	
			(dis)connectie		(dis)connectie		
			Voor-achtergrond		Voor-achtergrond		
			Kleur		Kleur		

Onderzoeksplan op basis van drie werken

- Rodriguez en Dimitrova (2011)
- Verschueren (2021)
- Kress en Van Leeuwen (2006)

Vervolgens wordt er op basis van dat kader een excelbestand gemaakt om de data te verwerken en te analyseren (zie bijlage B). Het excelbestand bestaat initieel uit vier tabbladen die verwijzen naar die vier systemen van Rodriguez en Dimitrova (2011).

Het eerste tabblad bevat het denotatief systeem. Hier wordt nagegaan wie aan bod komt en welke objecten centraal staan. Er wordt ook een korte omschrijving per foto meegegeven, omdat de actie in de foto te beschrijven.

Vervolgens wordt er een tabblad opgesteld voor het stilistisch-semiotisch systeem. De technische aspecten van een foto worden omschreven, maar er wordt nog geen betekenis aan toegekend. Dit systeem beperkt zich tot een beschrijving van de parameters zowel op interpersoonlijk als compositioneel vlak.

Bij het derde tabblad -connotatief systeem- worden er wel interpretaties toegevoegd. De parameters die in het vorig tabblad een beschrijving kregen, krijgen nu een betekenis. Daarnaast wordt er hier aandacht geschonken aan eventuele symbolische waarden, figuratieve symbolen en visuele metaforen en worden ze geïnterpreteerd. Indien er bij een bepaalde parameter niets opmerkelijk is, wordt er zowel in het tweede als derde tabblad een schuine streep '/' geplaatst. Dit om vertekening tegen te gaan.

Na de foto's te beschrijven en te interpreteren, overstijgt het vierde tabblad de beelden. Bij het ideologisch systeem wordt er niet meer gekeken naar wie of wat afgebeeld wordt, maar wel wie zijn belangen gerepresenteerd worden en welke ideeën dominant zijn.

Tijdens het analyseren van de foto's vielen er al enkele patronen op. Door de actoren te clusteren nadat alle foto's geanalyseerd waren, werden die patronen bevestigd. Daarom wordt er vanuit de actoren vertrokken om te kijken hoe die afgebeeld worden. Vervolgens worden de eerste drie niveaus overlopen om een antwoord te vinden op de eerste deelvraag en tenslotte wordt er gekeken naar het ideologisch systeem om een antwoord te vinden op de tweede deelvraag.

3. Resultaten

Alvorens over te gaan naar de visuele frames die gevonden werden, worden er nog enkele algemene bevindingen geduid. Ten eerste wordt er aandacht geschonken aan de infografieken die in het corpus aanwezig zijn, aangezien die ook bepaalde ideologieën en belangen kunnen overbrengen. Vervolgens wordt er gekeken naar de bronnen van de foto's. Maakt Al Jazeera voornamelijk gebruik van foto's door eigen fotografen of gebruiken ze foto's van grote persagentschappen of lokale getuigen? Daarnaast wordt er ook gekeken naar hoe de foto's veranderen doorheen de twee weken die geanalyseerd werden. Er wordt dan voornamelijk gelet op welke actoren wanneer afgebeeld worden. Tenslotte gaat het grote deel van deze resultaten over de visuele frames die gevonden werden en die Al Jazeera English gebruikte tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen tussen 15 en 31 augustus 2021.

3.1 Algemene bevindingen

3.1.1 Infografieken

In het corpus zitten 104 foto's waarvan vijftien infografieken zijn. Deze afbeeldingen kunnen niet op dezelfde manier geanalyseerd worden als de andere foto's waar mensen op staan. Zo kan er geen analyse gedaan worden op interpersoonlijk niveau, maar toch kan de inhoud en de manier waarop die voorgesteld wordt bepaalde frames of ideeën bevatten. Op de eerste twee infografieken (foto 19 en 20) wordt het gewonnen terrein door de Taliban voorgesteld, door op de kaart van Afghanistan aan te duiden welke gebieden ze al veroverd hebben. Hiermee wordt de dominantie en overwinning van de Taliban verduidelijkt. De grootschaligheid van hun overwinning wordt op die manier benadrukt. Vervolgens wordt op foto 31 de werking en de topmannen van de Taliban besproken. De organisatie staat ook hier weer centraal en hun dominantie wordt weer duidelijk, maar daarnaast kan het bericht ook duiding geven aan het publiek.

(Foto 20)

(Foto 31)

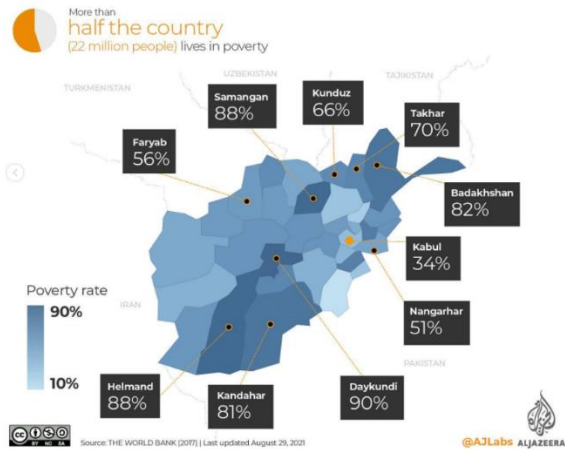
Dat is ook het geval bij de infografieken op foto's 52-57. De verschillende vlaggen die Afghanistan gehad heeft de laatste 100 jaar worden getoond. De aanleiding hiervoor is dat de Taliban hun vlag als nationale vlag van Afghanistan voorstellen. Sinds de onafhankelijkheid van Engeland is dit al de 18de vlag. De verschillende vlaggen kunnen symbool staan voor de woelige geschiedenis van Afghanistan. Een land dat meermaals gecontroleerd werd door buitenlandse machten. Zo staat de rode vlag uit de jaren '80 symbool voor communisme en de overname door de Sovjet-Unie. Groen staat dan weer voor het belang van de islam. In 1992 werd de Shahada toegevoegd op de vlag van Afghanistan. De uitspraak leest 'there is no god but God and Muhammad is God's messenger'. Het belang van religie wordt op die manier weer benadrukt. Op de vlag van de Taliban staat de Shahada centraal.

Op de volgende infografiek (foto 68) worden per land het aantal geëvacueerde mensen voorgesteld. De VS, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland hebben al de meeste mensen geëvacueerd. Naast vluchtelingen zorgden ze er voor dat eerst hun diplomaten konden vluchten. De dominantie van deze drie landen wordt hier benadrukt. De volgende infografieken (foto 91-94) tonen de humanitaire crisis in Afghanistan. Het aantal vluchtelingen, het aantal mensen die honger lijden en die in armoede leven worden voorgesteld door een landkaart en een legende die aangeeft waar er het meeste vluchtelingen zijn en honger en armoede is. De gevolgen van de machtsovername worden hierdoor in kaart gebracht en de belangen van de burgers worden op deze manier vertegenwoordigd. Door dit aan te kaarten, informeert Al Jazeera ook hun publiek. Zij kunnen de complexe situatie met één blik inschatten door de duidelijke infografiek. Dat kan zorgen voor medeleven met de plaatselijke bevolking.

AFGHANISTAN Most Afghans live in poverty

Before the coronavirus pandemic, at least 54.5 percent of the country lived below the poverty line with **current estimates reaching up to 72 percent.**

(Foto 94)

AFGHANISTAN The US withdraws from Afghanistan

USCENTCOM's General Frank McKenzie put the nearly 20 years of war in Afghanistan into numbers at a Pentagon news briefing.

(Foto 104)

Het corpus sluit af met een infografiek die in cijfers de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uitlegt. De focus ligt op de VS, aangezien er getoond wordt hoeveel Amerikaanse militairen de laatste 20 jaar gediend hebben, daarbij omgekomen zijn en hoeveel er op 31 augustus nog aanwezig waren. Daarnaast toont de afbeelding ook hoeveel Afghaanse vluchtelingen ze geëvacueerd hebben en welk militair materiaal nog aanwezig is. 31 augustus was officieel de laatste dag dat de VS aanwezig waren in Afghanistan na 20 jaar controle. Het is dus niet onlogisch dat er op die dag een infografiek gemaakt wordt om de afgelopen 20 jaar samen te vatten, maar door te focussen op de VS en niet op de gevolgen voor de Afghaanse bevolking worden de belangen van de VS benadrukt en niet die van het volk.

De infografieken hebben als doel om het publiek van Al Jazeera te informeren. Ze zijn dus in de eerste plaats in het belang van het publiek. Bij het kijken naar de inhoud staan de Taliban en het Amerikaanse leger wel veel centraal en minder de belangen van de burgers. De belangen van de Taliban worden bijgevolg meer gerepresenteerd. De cijfers over de VS duiden op een indirecte manier de macht van de Taliban aan. Hoewel de VS met veel materiaal en manschappen aanwezig waren in Afghanistan, zijn het de Taliban toch gelukt om Kabul te veroveren en de VS het land te laten verlaten.

3.1.2. Bronnen foto's

Voor de 21 berichten die Al Jazeera English publiceerde op zijn Instagram-pagina maakte de zender gebruik van verschillende bronnen. Opvallend hierbij is dat AJE vooral beroep doet op grote persagentschappen. De meest gebruikte bron is AFPphoto (Agence France Press) bij acht berichten. Vervolgens werden epaphotos (European pressphoto agency) en Reuters bij zes berichten geraadpleegd. Associated Press (apnews) werd bij vijf berichten gebruikt en vervolgens Al Jazeera zelf pas bij drie berichten. Dit is toch opvallend aangezien de hoofdzetel van Al Jazeera dichterbij het conflictgebied ligt dan de andere hoofdzetels. De andere bronnen zijn ook westers, waardoor de berichtgeving een westers kantje krijgt. Dit impliceert ook dat wanneer er bij de analyse gekeken wordt naar de links-rechts as, de onderzoeker van links naar rechts mag analyseren, want de foto's zijn genomen door fotografen die werken voor persagentschappen waar ze Engels of Frans spreken.

Bij beide talen wordt er van links naar rechts gelezen en staat het gekende/oude links en het nieuwe rechts. Al Jazeera differentieert zich toch van de andere bronnen, door aanwezig te zijn op plaatsen waar de persagentschappen geen toegang tot hadden zoals het Koninklijk Paleis.

3.1.3 Foto's doorheen de tijd

Aan het begin van de twee weken die geanalyseerd werden, wordt de situatie geschetst in een eerste bericht. Bij één bericht is het mogelijk om tien foto's te plaatsen en Al Jazeera English koos hier ook voor. Er worden verschillende actoren getoond zoals de Taliban, maar ook kinderen, vluchtelingen en mannen waarbij het normale leven lijkt door te gaan. Vervolgens werd er op 16 en 17 augustus vooral gefocust op de overwinning van de Taliban en werden de Taliban vaak afgebeeld. Daarna werd er stilaan overgegaan naar de gevolgen van de overname en zien we vluchtelingen, maar ondertussen ook de Taliban die straten controleren. Nadat de burgers als vluchtelingen werden afgebeeld, worden er burgers afgebeeld die een actieve functie aannemen zoals vrouwen die koken voor elkaar (17/8), werken (18/8) of protesteren (19/8). Daarna tussen 22 en 26 augustus zien we weer voornamelijk foto's van vluchtelingen en slachtoffers. Het corpus eindigt op 31 augustus en dan staat de Taliban weer centraal op de foto's.

3.2 Visuele frames

Tijdens het analyseren van de foto's vielen er al enkele patronen op. Door de actoren te clusteren nadat alle foto's geanalyseerd waren, werden die patronen bevestigd. Daarom wordt er vanuit de actoren vertrokken om te kijken hoe die afgebeeld worden. Er werden drie grote groepen van actoren gevonden die elk op een andere manier in beeld worden gebracht, namelijk de Taliban, Amerikaanse militairen en de Afghaanse bevolking. Aan de hand van het onderzoekkader dat werd opgesteld (bijlage A), werden er acht frames gevonden. Bij de actor Taliban hoort het frame: *Taliban als dominante macht*. Bij de tweede actor, Amerikaanse militairen, past het frame: *Militairen als controlerende macht*. De derde actor, de Afghaanse bevolking, wordt op zes verschillende manieren in beeld gebracht. Ten eerste als *anonieme vluchtelingen*, vervolgens binnen het *slachtofferframe*. Ten derde als *emanciperende vrouwen* en ten vierde als contrast met het derde, de *anonieme en onderdanige vrouw*. Vervolgens is er het frame: *mannelijke overheersing van het straatbeeld* en tenslotte nog het *protestframe*.

De frames worden beschreven op dezelfde manier als ze geanalyseerd zijn namelijk eerst op experimenteel niveau en vervolgens op interpersoonlijk en compositioneel niveau. Tenslotte wordt er ook gekeken naar het ideologische aspect.

3.2.1 Taliban als dominante macht

Het meest voorkomende frame is de *Taliban als dominantie macht*. De Taliban worden op 28 foto's afgebeeld en zijn daarmee de meest voorkomende actor. Ze zijn te herkennen door hun lange baarden en kledij. Ze dragen geen legeruitrusting, maar wel (machine)geweren. Daarnaast worden ze ook vaak afgebeeld met een witte vlag met een Arabisch opschrift, de Shahada. Die vlag is sinds de overname de nationale vlag van Afghanistan. De Taliban worden niet alleen veel afgebeeld maar er heerst ook één algemeen idee namelijk dat van dominante actor.

Ze worden afwisselend actief en passief (21, 24, 25, 29, 97, 98) afgebeeld. Bij de overname van het Koninklijk Paleis worden ze voornamelijk passief afgebeeld. Ze poseren, luisteren, staan of zitten. Er is een opvallend verschil op vlak van betrokkenheid. Bij 10 foto's, een derde, is er betrokkenheid met de toeschouwer. De actor kijkt in de camera, staat frontaal en is niet anoniem. De fotograaf kan bij de meeste foto's dichtbij komen waardoor de sociale afstand tussen de actor en toeschouwer klein is.

Foto: 3

Bij de andere foto's is de sociale afstand publiek, waardoor er minder intimiteit is, maar ze worden wel nog steeds herkenbaar afgebeeld (behalve 26, 65, 97 en 102). De machtsrelatie tussen de Taliban en de toeschouwer is op de meeste foto's gelijk, behalve op afbeelding 9, 11 en 32 is die opkijkend en op foto 66 neerkijkend.

Enkele objecten spelen een belangrijke rol op de foto's waar de Taliban op afgebeeld staan. De luchthaven wordt herhaaldelijk hoog of centraal geplaatst (95, 96, 97, 98, 103). Dit impliceert dat de luchthaven een belangrijke rol heeft. Opvallend is dat de luchthaven en de Taliban voornamelijk tegen eind augustus samen afgebeeld worden. Dit kan te maken hebben met het gegeven dat de Taliban de Amerikaanse troepen dwong om tegen 31 augustus te vertrekken.

Op 31 augustus zien we geen foto's meer met Amerikaanse militairen op de luchthaven, maar wel Taliban topmannen die over de tarmac lopen. Daarnaast wordt de vlag van de Taliban enkele keren hoog afgebeeld (3 en 65), wat wil zeggen dat de vlag dominant en belangrijk is. De vlag wordt ook rechts afgebeeld (30). Door de vlag rechts af te beelden wil men benadrukken dat de vlag iets nieuw is. De Afghaanse vlag wordt dan weer links afgebeeld, wat impliceert dat de vlag oud is en verleden tijd. De Taliban worden op 21 foto's centraal geplaatst waardoor de dominantie van de groepering benadrukt wordt. Dit wordt nog versterkt door er selectief op de focussen (3, 9, 24, 65, 95, 96, 97, 98, 99, 103) en door de plaats die ze innemen op een foto. Op alle foto's waar ze afgebeeld staan nemen ze veel plaats in beslag. Wat nog maar eens de dominantie benadrukt. Dit door één persoon zeer groot af te beelden of door groot te zijn in aantal.

Onderling is er sprake van connectie en een bepaalde groepsidentiteit omdat ze dicht bij elkaar staan (behalve 30, 95). De context is op de meeste foto's duidelijk, waardoor de modaliteit op dat vlak hoog ligt (behalve 9, 21, 29, 30, 32). Op vlak van kleur en belichting zijn sommige foto's iets minder duidelijk. Dat is voornamelijk het geval bij de foto's in het Koninklijk Paleis (11-18). De foto's zijn screenshots van een video. Dit kan de mindere kwaliteit verklaren.

Foto: 16

Tenslotte zijn er ook enkele symbolische betekenissen die de dominantie van de Taliban benadrukken. Ten eerste de afbeelding van geweren. Op 25 foto's zien we de Taliban samen met geweren. Die geweren benadrukken een bepaalde controle die ze hebben en die creëren ook angst. Ten tweede impliceert het afbeelden van een slagboom (24) en de ingang van de luchthaven (98, 102) ook de controle die ze hebben over het terrein. Vervolgens symboliseert hun vlag overwinning en toe-eigening. Door hun vlag te plaatsen waar vroeger de Afghaanse hing, eigenen ze zich een bepaald gebied toe. Ten vierde zijn de megafoon (11) en het geven van een speech (96, 99, 102) visuele metaforen voor het letterlijk uitroepen van de overwinning. Tenslotte symboliseert de motor op afbeelding 26 mobiliteit, iets wat de burgers en de vluchtelingen niet ervaren.

3.2.2 Militairen als controlerende macht

De terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan impliceert dat militairen vertrekken. Dit wordt echter niet visueel meegegeven, enkel op afbeelding 43 en 44 zien we militairen met bagage aan een vliegtuig staan of uitstappen (46). Op de andere foto's waarop militairen te zien zijn, zijn ze nog in functie. Ze zijn herkenbaar door hun legeruitrusting en zijn hierdoor te onderscheiden van burgers of vluchtelingen. In totaal zijn er 11 foto's met militairen. Uit de tekst bij de foto's leren we dat het voornamelijk het Amerikaans leger is die de situatie aan de luchthaven van Kabul controleert tot 31 augustus.

Foto: 84

De militairen hebben een actieve rol en daarom wordt hun proces als actioneel beschreven. Ze controleren de situatie en staan paraat. Opvallend is dat ze bij het uitoefenen van hun functie weinig interactie hebben met anderen, zowel met burgers als andere militairen. Doordat ze niet frontaal staan (behalve foto 43) en de toeschouwer niet aankijken mist er ook betrokkenheid en interactie. Dit wordt nog eens extra benadrukt door de afstand die er is tussen de actoren en de toeschouwer (behalve foto's 73 en 89). Er is wel sprake van een gelijke machtsrelatie tussen de militairen en de toeschouwer, buiten bij foto's 89 en 46 waar de macht eerder bij de militairen ligt doordat de toeschouwer opkijkt naar hen.

Wanneer militairen en vluchtelingen afgebeeld worden op dezelfde foto dan worden de militairen belangrijker en dominanter geacht doordat ze hoog worden afgebeeld en de vluchtelingen laag (89, 84, 73, 40, 37, 67) of doordat ze een grotere saillantie hebben (73, 89, 7, 67). Ze staan ook zelden dicht bij de burgers, waardoor er geen connectie is tussen hen.

Op andere foto's waar militairen en militaire apparatuur zoals tanks en vliegtuigen afgebeeld worden, gaat er meer aandacht naar de apparatuur. Die laatste wordt belangrijker geacht dan het personeel doordat het hoger en groter wordt afgebeeld (37, 44, 46, 69, 100) of doordat het materiaal centraal staat en niet de militairen (37, 40, 46, 69).

Foto: 37

Door de tekst bij de foto's te lezen weten we dat de meeste foto's met militairen zich afspelen aan de luchthaven van Kabul. Die tekstuele verduidelijking is nodig, aangezien op sommige foto's de achtergrond niet te zien is waardoor de modaliteit lager ligt (43, 67, 84, 89). De modaliteit bij kleurgebruik is in dit frame ook eerder laag. De foto's zijn niet altijd scherp, waardoor kleuren vervagen en de duidelijkheid afneemt (7, 43, 44, 46, 67, 73, 100).

Naast de militairen en burgers zijn er nog andere factoren die een betekenis kunnen uitdrukken. De papieren die burgers vasthouden op foto 84 kunnen staan voor vrijheid. Ze tonen ze aan de militairen om toegang te krijgen tot de luchthaven. Die laatste heeft ook een zeer belangrijke rol gespeeld tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen. De luchthaven is niet alleen de uitweg voor Amerikaanse militairen, maar veel burgers probeerden die ook te bereiken voor 31 augustus 2021 om te kunnen vluchten van het Taliban-regime. De luchthaven wordt dan ook vaak afgebeeld. Net zoals de vliegtuigen die symbool staan voor het vluchten en vrijheid (40, 44, 46, 69). Maar de toegang tot die luchthaven en vliegtuigen werd afgeschermd en was niet voor iedereen toegankelijk. Dit wordt gevisualiseerd door prikkeldraad (40, 67, 84). De militairen waren nog steeds aan het werk tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen. Ze worden dominant afgebeeld tegenover de burgers, maar onderdanig aan de militaire apparatuur. De militairen hadden voornamelijk een controlerende functie. Al Jazeera toont geen beelden waar buitenlandse militairen de bevolking helpen.

3.2.3 Anonieme vluchtelingen

De Afghaanse burgers worden voornamelijk afgebeeld als vluchtelingen. De foto's met actieve mannen en emanciperende vrouwen zijn beperkt in vergelijking met het aantal afbeeldingen van vluchtelingen. Een vierde (26 foto's) van het corpus foto's toont vluchtelingen. Ze zijn herkenbaar door hun normale kledij, waarmee we willen zeggen geen legeruitrusting en wapens, en bagage. Daarnaast kan de context er ook voor zorgen dat iemand als vluchteling wordt gelabeld, namelijk wanneer een persoon zich aan de luchthaven of in een tentenkamp bevindt.

Foto: 23

Op 20 foto's wordt de massa en anonimiteit benadrukt. Hun acties zijn passief: ze wachten, staan of zitten, maar ondernemen geen actie. Ze wachten tot er iets gebeurt. Wel interageren ze onderling en is er een bepaalde connectie omdat ze dicht bij elkaar staan, maar ze sluiten de toeschouwer uit. Dit door de toeschouwer niet aan te kijken of schuin te staan. Hierdoor is er geen betrokkenheid. De sociale afstand is publiek waardoor er minder intimiteit is en de anonimiteit van de vluchtelingen benadrukt wordt. Door te kiezen voor een grote sociale afstand kunnen er meer vluchtelingen getoond worden en dit benadrukt dan weer de massa vluchtelingen in plaats van de individuen.

Deze tendens wordt af en toe gebroken door foto's waar er wel betrokkenheid is doordat de sociale afstand kleiner is of doordat de actor de toeschouwer aankijkt. Hierdoor is er wel interactie en is er meer intimiteit en minder anonimiteit. De massa vluchtelingen krijgt zo een gezicht waar de kijker zich mee kan identificeren of kan meeleven (4, 5, 75, 78, 80, 81). Op interpersoonlijk vlak verschillen de foto's met de anderen binnen dit frame, maar op de andere niveaus zijn ze wel gelijkaardig.

Foto: 81

De machtsrelatie tussen de toeschouwer en de actor is gelijk verdeeld. Bij enkele foto's liggen de verhoudingen anders en dan voornamelijk in het voordeel van de toeschouwer, aangezien die neerkijkt op de vluchtelingen (4, 23, 38, 79). De vluchtelingen staan centraal op alle foto's binnen dit frame en er wordt voornamelijk op hen gefocust. Hierdoor worden ze als belangrijk en dominant gezien. Hun salliantie is groot. Dit doordat een individu veel plaats inneemt op een foto of door hun groot aantal. Naast de vluchtelingen worden er nog andere objecten centraal geplaatst zoals een vliegtuig (39 en 74), prikkeldraad (22, 67, 72, 87) en een muur (22, 67, 72). De context wordt op de meeste foto's duidelijk weergegeven waardoor de modaliteit bij de meeste foto's hoog is (behalve 22, 70, 71, 72, 87). Dit kan ook gezegd worden op vlak van kleurgebruik, enkel wanneer het buiten donker is (41, 82, 87) of wanneer de foto vaag is (38) is de modaliteit lager.

Naast actoren staan er ook enkele objecten centraal of worden er enkele herhaaldelijk gebruikt. De ingang van een vliegtuig of luchthaven kan staan voor de toegang tot een nieuw leven. Deze visuele metafoor wordt veel gebruikt (23, 39, 68, 74, 90). Daarnaast staan vluchtelingen vaak voor een muur (22, 67, 70, 72, 87), die symboliseert de obstakels die ze moeten overwinnen. Ze kunnen niet over de muur kijken en dit kan een visuele metafoor zijn voor hoe uitzichtloos hun situatie is. Vervolgens worden er ook herhaaldelijk tentenkampen afgebeeld (4, 6, 78, 79). Die kampen kunnen verwijzen naar bescherming en veiligheid, maar tonen ook hun kwetsbaarheid en tijdelijkheid van de situatie. Ze bevinden zich in een situatie tussen hun huis en nieuwe bestemming.

Foto: 38

Tenslotte wordt op afbeelding 38 dit frame goed samengevat. Ze worden als beesten vervoerd in een cargovliegtuig. Door het grote aantal in de laadruimte wordt hun anonimiteit centraal geplaatst. Leed, vermoeidheid en machteloosheid van een massa anonieme vluchtelingen wordt benadrukt in dit frame.

3.2.4 Slachtofferframe

De overwinning van de Taliban resulteerde in veel slachtoffers. Dat is een ruim begrip. Burgers die hun huis verliezen zijn slachtoffer, maar daarnaast zijn er ook burgers die op fysiek vlak slachtoffer zijn geworden. Bij dit frame kijken we naar de fysiek gewonden en noemen we hen slachtoffers. Ze zijn herkenbaar door hun wonden, verbanden of brancards. In het corpus zijn er vijf foto's met slachtoffers. Op één foto zijn vrouwen afgebeeld en op de anderen mannelijke slachtoffers.

Foto: 83

Het proces van de actoren is actioneel. Dit zowel bij de slachtoffers zelf (foto 83) als bij de mensen rondom het slachtoffer die helpen. De slachtoffers kijken voornamelijk elkaar aan en staan dicht bij elkaar. Dit zorgt voor onderlinge interactie en een bepaalde connectie. Met de toeschouwer is er geen interactie omdat de actoren de toeschouwer niet aankijken (behalve foto 77). De slachtoffers staan ook schuin, waardoor er ook geen betrokkenheid is. De sociale afstand varieert van een persoonlijke afstand (77, 83, 86) tot een publieke afstand (85 en 88). Hoewel er soms sprake is van een publieke afstand omdat er meerdere mensen helemaal afgebeeld staan, is er weinig afstand en zijn de slachtoffers niet anoniem. Doordat de foto's genomen zijn op een midden perspectief is er een gelijke machtsrelatie tussen actoren en de toeschouwer.

Het slachtoffer wordt op iedere foto groot afgebeeld, centraal gesteld en trekt de aandacht. Hierdoor wordt het slachtoffer dominant en belangrijk geacht. De context is bij de meeste foto's niet duidelijk, omdat de achtergrond niet getoond wordt en er dus weinig marge is. De modaliteit is dus laag. Dit is ook het geval op vlak van kleurgebruik omdat het buiten donker is en hierdoor de contrasten niet duidelijk zijn (85, 86, 88).

De wonden bij de slachtoffers symboliseren kwetsbaarheid. Door de slachtoffers in beeld te brengen worden de gevolgen van de Taliban en de terugtrekking van de Amerikaanse troepen aangekaart. Daarnaast benadrukken de foto's ook het gebrek aan medisch personeel en apparatuur. Er heerst duidelijk chaos, maar desondanks zijn de burgers behulpzaam.

3.2.5 Emanciperende vrouwen

Op de Instagram-pagina van Al Jazeera English zien we niet alleen hulpeloze burgers, maar ook actieve en emanciperende burgers. Dit is voornamelijk het geval bij vrouwen. Ze koken, protesteren, werken of zijn op weg naar school. De negen foto's kunnen geïnterpreteerd worden als een vorm van protest of kunnen benadrukken wat de vrouwen allemaal te verliezen hebben wanneer de Taliban de macht overneemt.

Foto: 33

Op negen foto's zien we enkel vrouwen en hun proces kan omschreven worden als actioneel. Er is interactie tussen de toeschouwer en de actoren, omdat de vrouwen de toeschouwer aankijken (behalve 33, 35, 49). Daarnaast staan op sommige foto's (59, 51, 48, 34) de vrouwen frontaal. Dit creëert meer betrokkenheid. Wanneer er meerdere vrouwen afgebeeld worden, staan ze dichtbij elkaar (behalve 36) en dit insinueert een onderlinge connectie. De sociale afstanden zijn verschillend, maar op geen enkele foto is de afstand echt groot, waardoor er een bepaalde intimiteit is. Toch is er ook een bepaalde anonimiteit doordat de vrouwen een sjaal dragen of schuin staan. De machtsrelatie tussen de toeschouwer en actoren is gelijk, behalve op foto 48 is die opkijkend en op foto 51 neerkijkend.

De vrouwen en universiteit worden op enkele foto's links afgebeeld (47, 48, 49). Rekening houdend met de betekenis van de links en rechts-as impliceert dit dat de vrouwen en de universiteit verleden tijd zijn of als oud gezien worden. De afbeeldingen lijken de toekomst te voorspellen, want anno juni 2022 mogen meisjes ouder dan 12 jaar niet meer naar school gaan onder het Talibanregime. De foto's zetten de vrouw(en) centraal, focussen op hun actie of beelden hen groot af. De vrouwen worden dus als dominant en belangrijk gezien. De modaliteit is niet op elke foto hoog, aangezien de context niet altijd duidelijk is. Dit is wel geval bij foto's 33, 35, 47, 49, 59. Op vlak van kleurgebruik is de modaliteit wel hoger, behalve bij drie foto's (33, 34, 35) waar het in de ruimte redelijk donker is, waardoor de kleuren in elkaar overvloeien.

Foto: 51

Op symbolisch vlak kunnen er ook een paar conclusies getrokken worden. Een hoofddoek wordt steeds gedragen, dit kan impliceren dat religie belangrijk is voor de vrouwen. Of dat ze zich aanpassen aan wat van hen verwacht wordt. Op enkele foto's koken vrouwen en zijn er geen mannen in beeld, dit kan de klassieke genderrollen in stand houden. In de tekst van het bericht van de kokende vrouwen lezen we dat de vrouwen in een opvangtehuis zijn. Ze zijn slachtoffer geweest van huishoudelijk geweld en kunnen niet meer terugkeren naar huis. Ze koken voor elkaar en voor andere vrouwen die naar het opvangtehuis komen. Dit breekt dan weer de klassieke genderrollen en toont een bepaalde zelfredzaamheid.

De foto's waarop ze werken, protesteren en naar school gaan breken die genderrollen wel. De close-up foto's kunnen visuele metaforen zijn, aangezien iets een bepaald gezicht gegeven wordt. Op die manier worden ze kenbaar gemaakt en worden ze in het daglicht geplaatst. De dominante ideeën bij dit frame zijn zelfredzaamheid, samenhangigheid en dat ze zich nog niet bij de situatie neerleggen. Ze staan er niet alleen voor, samen nemen ze het heft in handen.

3.2.6 Anonieme en onderdanige vrouw

Het frame van de emanciperende en actieve vrouw staat in schril contrast met enkele andere foto's (5, 6, 75, 78, 80). Op vijf foto's zien we gesluierde vrouwen. Sommigen onherkenbaar door hun hoofdoek en donker kleurgebruik en anderen onherkenbaar door het dragen van een boerka. Dit kledingstuk loopt van de enkels tot het hoofd. De ogen zijn ook bedekt, dit is niet het geval bij een *nikab*, maar om zich te kunnen oriënteren is er een soort gaas voor het gezicht. De boerka wordt voornamelijk gedragen door vrouwen die behoren tot strenge, islamitische stromingen. De Taliban verplicht het dragen van boerka in het openbaar. In verschillende Europese landen zoals België is het dragen van een boerka dan weer verboden (Historiek, 2021).

Foto: 6

De vrouw wordt passief voorgesteld. Er is geen interactie of betrokkenheid met de toeschouwer of andere actoren. De sociale afstand is publiek waardoor letterlijk de afstand tussen de actor en de toeschouwer vergroot wordt. De afbeelding is niet intiem en door de afstand en kledij is ze anoniem. Ze wordt klein afgebeeld, staat niet centraal en de focus gaat ook niet naar haar. Ze bevindt zich laag en links op de foto, dit impliceert ook dat ze minder dominant en belangrijk wordt geacht. Een gelijke aardige trend zien we ook bij foto's 5, 78 en 80. Waar de vrouwen klein, anoniem en in de achtergrond worden afgebeeld. Foto 75 breekt met de trend.

Foto: 75

De vrouw is nog steeds anoniem, maar ze wordt wel centraal gesteld en doordat ze frontaal staat en de toeschouwer aankijkt is er wel sprake van een bepaalde betrokkenheid en interactie. De fotograaf kan hier bewust de keuze gemaakt hebben om de anonimiteit van de vrouw centraal te stellen om het probleem aan te kaarten. Ze probeert haar anonimiteit te breken door haar identiteitskaart te tonen. De serieuze blik van haar kind zorgt voor betrokkenheid en empathie bij de kijker.

3.2.7 Mannelijke overheersing van het straatbeeld

Naast foto's met enkel vrouwen, zijn er ook zeven foto's met enkel mannen of foto's waar enkel mannen herkenbaar zijn. Het frame van de anonieme en onderdanige vrouw hangt samen met dit frame. Aangezien mannen in vergelijking met vrouwen op straat niet anoniem afgebeeld worden en wel actief zijn.

Foto: 8

Het proces van de mannen is actioneel (behalve foto 2 en 5). Ze zijn bezig met alledaagse bezigheden, voornamelijk op straat. Er is een grote afstand tussen de mannen en de toeschouwer behalve op foto 76, maar ze zijn wel nog herkenbaar. Ze kijken de toeschouwer niet aan, waardoor die buitengesloten wordt. Er is dus geen sprake van betrokkenheid tussen de beide partijen. Er is wel een gelijke machtsrelatie (behalve foto 1). De mannen staan dichtbij elkaar, dit impliceert een onderlinge connectie. De context is niet altijd even duidelijk. Dit is voornamelijk het geval bij foto's 2, 8 en 76. Door een gebrek aan achtergrond, kunnen we de context niet afleiden en is de modaliteit bij deze foto's lager. Op vlak van kleur zit de modaliteit wel goed (behalve foto 76). In dit frame worden mannen voorgesteld als een massa die eerder actioneel is, in plaats van passief zoals de vluchtelingen. Ze domineren het straatbeeld en vrouwen zien we niet of worden onherkenbaar en ondergeschikt voorgesteld.

3.2.8 Protestframe

Tenslotte is er naast het frame van de emanciperende vrouw nog een frame waar de actoren zich nu ook letterlijk verzetten tegen de overname van de Taliban. Bij de emanciperende vrouwen uit protest zich door het dagelijks leven verder te zetten. In dit frame uit het protest zich door op straat te protesteren tegen het nieuwe regime. Op afbeelding 58, 59, 60, 61, 62, 63 en 64 worden Afghaanse burgers afgebeeld die aan het protesteren zijn. De burgers wandelen op straat, dragen de Afghaanse vlag, roepen en heffen hun armen omhoog. De protesteerdere verschillen duidelijk van de anonieme vluchtelingen, slachtoffers en onderdanige vrouwen. Dat kan men zien aan de context waar ze zich in bevinden, maar ook door hun actieve handelingen en herkenbaarheid.

Foto: 61

Het proces van de actoren wordt omschreven als actioneel aangezien ze protesteren en er bijgevolg beweging op de foto's te zien. Er is voornamelijk interactie tussen de burgers onderling doordat ze elkaar aankijken en niet de toeschouwer. Op foto 64 is dit wel het geval. De toeschouwer wordt hier niet uitgesloten en wordt betrokken in de actie. Vervolgens is er sprake van een gelijke machtsrelatie tussen de burgers en de toeschouwer. Enkel foto 58 is opkijkend. De focus en de macht wordt hierdoor bij de burger geplaatst. Bij dit frame worden de burgers en Afghanistan als dominant en belangrijk aanschouwd. Dit doordat de burgers en de Afghaanse vlag centraal geplaatst worden, de vlag zich bovenaan op de foto bevindt en er selectief op gefocust wordt.

Foto: 62

Op foto 62 worden de burgers iets lager afgebeeld en zien we hoger en centraal op de foto een gescheurde poster van voormalig president Ghani. Door hem hoog en centraal te plaatsen wordt hij belangrijk geacht, maar doordat de poster gescheurd is, wordt ook dit idee gebroken. De gescheurde poster kan symboliseren dat zijn dominantie verleden tijd is.

De foto's zijn helder en duidelijk, waardoor we op vlak van kleur kunnen spreken van een hoge modaliteit. Op vlak van context is dit minder het geval. Bij foto 58 en 64 is de context niet duidelijk, doordat de achtergrond niet geschetst wordt. De modaliteit bij die twee foto's ligt bijgevolg lager. De Afghaanse vlag die de burgers vasthouden kan staan voor het volk, maar kan ook gezien worden als een vorm van vaderslandsliefde. Bij dit frame is het ook duidelijk dat de vlag gebruikt wordt om te protesteren, aangezien sinds de overname van de Taliban een andere (witte) vlag in gebruik is. De burgers verkiezen de periode voor de machtsovername. Het dominantie idee bij dit frame is dat het grootste deel van de burgers onbevreesd is en zich willen verzetten. Er heerst ook een gevoel van samenhang doordat de burgers dicht bij elkaar staan.

4. Discussie

De centrale onderzoeksvraag was: Hoe representeert Al Jazeera English de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen tussen 15 augustus en 31 augustus 2021 op zijn Instagram-pagina? Om die te beantwoorden werden twee deelvragen opgesteld en beantwoord.

1) Welke visuele frames gebruikt Al Jazeera English over de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen?

Op de Instagrampagina van Al Jazeera English komt het frame *Taliban als dominante macht* het meeste voor. De Taliban is de meest voorkomende actor en wordt dominant voorgesteld. Dit uit zich in het centraal en hoog plaatsen van de actor, er selectief op te focussen en door de symbolische voorwerpen die mee afgebeeld worden. Door het frequent voorstellen van de Taliban vlag en geweren wordt hun dominantie in de regio ook benadrukt. *Anonieme vluchtelingen* is het tweede meeste voorkomende frame. De Afghaanse bevolking wordt voornamelijk afgebeeld als een grote massa die wil vluchten. Door veel vluchtelingen op één foto af te beelden worden ze gezien als een massa in plaats van individuen. Dat benadrukt hun anonimiteit. Dit ligt in lijn met de literatuur, want volgens Fahmy (2010) dehumaniseren zowel Arabische als westerse media vluchtelingen door foto's te nemen vanuit een brede hoek.

Het derde frame is *militairen als controlerende macht*. De Amerikaanse militairen zijn nog aanwezig in Afghanistan tot 31 augustus en hebben voornamelijk een controlerende functie aan de luchthaven. Ze worden belangrijker geacht dan de Afghaanse bevolking omdat ze vaak hoger en centraler afgebeeld worden. De burgers worden vaak passief en onderdanig voorgesteld, dit is nog meer het geval bij vrouwen dan bij mannen. Dat brengt ons bij het vierde frame de *anonieme en onderdanige vrouw*. De vrouwen worden kleiner, lager en onherkenbaar afgebeeld. Dit contrasteert met de mannen die wel aanwezig en herkenbaar zijn. Dat resulteert in het frame *mannelijke overheersing van het straatbeeld*. Dit contrasteert met de literatuur, aangezien voornamelijk westerse media Amerikaanse militairen en passieve burgers zouden afbeelden (Fahmy, 2010).

Toch probeert Al Jazeera English het passief beeld van de Afghaanse bevolking enkele keren te doorbreken. Ten eerste bij het *protestframe*, waar de burgers protesteren op straat tegen het nieuwe regime. Vervolgens ook bij het *slachtofferframe*. Op sommige afbeeldingen zijn fysiek gewonden nog steeds actief of bij andere foto's zien we dat de omgeving druk bezig is met het helpen van de slachtoffers. Tenslotte ook door het frame van de *emanciperende vrouw*, waar we zien dat vrouwen zich niet neerleggen bij de situatie en werken of mee protesteren. Deze counterframes liggen wel in lijn met vorig onderzoek (Fahmy, 2010; Manor, 2021), aangezien Arabische media meer zouden berichten over de plaatselijke bevolking en zij voornamelijk een anti-oorlogframe zouden brengen (Fahmy, 2010).

2) Hoe positioneert Al Jazeera English zich tijdens de terugtrekking?

Ten eerste vindt Al Jazeera het belangrijk dat het publiek de situatie goed begrijpt. De zender probeert hiervoor te zorgen door met verschillende infografieken het publiek te informeren over de werking van de Taliban, de geschiedenis van Afghanistan en de humanitaire crisis die de bevolking treft. Het positioneert zich zo in het voordeel van het publiek en indirect ook in het voordeel van de Afghaanse bevolking. Wanneer een publiek een situatie beter gaat begrijpen, gaat het er ook meer aandacht aan besteden en meer meeleven met de slachtoffers.

Vervolgens staat de dominantie van de Taliban centraal op de Instagrampagina van Al Jazeera English tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen uit Afghanistan. Op verschillende foto's is er een bepaalde betrokkenheid tussen de toeschouwer en Taliban, waardoor er een bepaalde relatie kan ontstaan. Maar op de meerderheid van de foto's waar de Taliban op afgebeeld staan is er geen betrokkenheid en letterlijk en figuurlijk een bepaalde afstand tussen de Taliban en Al Jazeera English. Angst, controle en hun overwinning staan centraal in de berichtgeving. De organisatie is de meest voorkomende actor, maar dit impliceert niet dat Al Jazeera de Taliban steunt zoals beweerd wordt in enkele onderzoeken (Abrams, 2003; Darwish, 2001 & Kuntzman, 2003). Door hun overname zorgen ze voor nieuws en Al Jazeera bericht hierover. Zoals eerder aangehaald blijft er bij de meeste foto's een bepaalde afstand tussen de zender en de organisatie. Er is dus bijgevolg geen connectie tussen de Taliban en Al Jazeera English, zoals wel beweerd wordt door de VS (Ammar, 2009). Naast de Taliban gaat er ook veel aandacht naar de vluchtelingen. Dit ligt in lijn met de literatuur (Ammar, 2009 & Fahmy, 2010). Arabische media zouden dit meer dan doen westerse media, maar ze worden op de Instagrampagina wel voornamelijk anoniem voorgesteld waardoor er geen betrokkenheid is.

Opvallend is dat er ook nog meerdere foto's zijn met Amerikaanse militairen en dat die dominanter worden voorgesteld dan de burgers. Dit contrasteert met de literatuur, aangezien uit eerder onderzoek van Ammar (2009) en Fahmy (2010) bleek dat het eerder westerse media zijn die westerse militairen centraal plaatsen en het verhaal van de plaatselijke bevolking meer achterwegen laten. Toch gaat de zender al dan niet bewust op zoek naar counterframes zoals het protestframe, slachtofferframe en het frame van de emanciperende vrouwen. Dit ligt in de lijn van de literatuur (Fahmy, 2010).

Op die manier bevindt Al Jazeera English zich tussen westerse en Arabische media. Er is een grote focus op buitenlandse militairen en anonieme vluchtelingen, zoals westerse media zouden doen, maar er worden ook counterframes getoond, zoals Arabische media dan weer zouden doen. De nieuwsorganisatie probeert duidelijk een evenwicht te zoeken tussen beide invloedssferen en kan niet louter als een westers of Arabisch medium omschreven worden.

5. Conclusie

Deze masterproef trachtte een antwoord te zoeken op volgende onderzoeksvraag: Hoe representeert Al Jazeera English de situatie in Afghanistan tijdens de terugtrekking van de Amerikaanse troepen tussen 15 augustus en 31 augustus 2021 op zijn Instagram-pagina? Aan de hand van een visuele framinganalyse waarvoor een onderzoekkader werd opgesteld op basis van de werken van Lulu Rodriguez en Daniela Dimitrova (2011), Gunther Kress en Theo Van Leeuwen (2006) en Paul Verschueren (2021), werden 104 foto's op de Instagrampagina van Al Jazeera English tussen 15 en 31 augustus 2021 geanalyseerd.

De Taliban werden het meest afgebeeld en dan voornamelijk als dominante actor, maar door de sociale afstand, perspectief, kijkrichting werd er letterlijk en figuurlijk een bepaalde afstand gecreëerd tussen de actor en de toeschouwer. Hierdoor is er geen sprake van een bepaalde betrokkenheid en positioneert Al Jazeera English zich niet als een bondgenoot van de Taliban. Vervolgens werden er acht visuele frames gevonden. *Taliban als dominante macht* en *anonieme vluchtelingen* waren hierbij de meest voorkomende. Die laatste ligt samen met de frames *militairen als controlerende macht*, *anonieme en onderdanige vrouw* en *mannelijke overheersing van het straatbeeld* in de lijn met hoe westerse media het conflict zou kaderen. Toch werden er ook drie counterframes gevonden: *het protestframe*, *emanciperende vrouwen* en *slachtofferframe*. Al Jazeera English kan dus niet beschreven worden als een typisch westers of Arabisch medium en tracht een evenwicht te zoeken tussen beiden.

Dit onderzoek heeft ook enkele beperkingen. Ten eerste werd de visuele analyse alleen uitgevoerd en kan het niet uitgesloten worden dat sommige foto's door een ander misschien anders zouden geïnterpreteerd worden. Vervolgens is de onderzoeker ook geen geschiedkundige of Afghanistanexpert, waardoor de symbolische waarde van sommige elementen, personen of locaties anders begrepen kunnen worden. Dit heeft de onderzoeker proberen te compenseren door zich goed in te lezen, de tekst bij de berichten te lezen en vervolgens onduidelijkheden op te zoeken wanneer er vragen waren. Tenslotte beperkt deze studie zich tot de Instagram-pagina van Al Jazeera English en kan het onderzoek zich dus niet uitspreken over Al Jazeera (English) in zijn totaliteit, met als zijn zenders en media.

Vervolg onderzoek zou die leemte kunnen opvullen door een vergelijkende studie te doen met de tv-zender, online berichten of andere sociale media waar Al Jazeera op actief is. Daarnaast zou het ook de verslaggeving tussen Al Jazeera Arabic en Al Jazeera English kunnen vergelijken. Vervolgens kan er een vergelijkende studie gedaan worden tussen Al Jazeera English en een ander medium om na te gaan of AJE de Taliban nu net weinig of veel afbeeldt. Daarnaast zou de studie opnieuw gedaan kunnen worden door buitenlandjournalisten of Afghanistankenners om te zien of er verschillen zijn. Tenslotte kan het onderzoekkader dat is opgesteld ook gebruikt worden om de visuele frames en positionering bij andere conflicten na te gaan. Op die manier kan nagegaan worden of het onderzoekkader universeel bruikbaar is.

6. Bijlagen

Bijlage A: onderzoekkader

Denotatief systeem	Stilistisch-semiotisch systeem			Connotatief systeem			Ideologisch systeem
Experimenteel niveau	Experimenteel niveau	Interpersoonlijk niveau	Compositioneel niveau	Interpersoonlijk niveau	Compositioneel niveau	Extra concepten	/
Primaire actoren	Proces	Kijkrichting	Plaats	Kijkrichting	Plaats	Symbolische waarde	Wie zijn belangen worden gerepresenteerd?
Secundaire actoren		Sociale afstand	Selectieve focus	Sociale afstand	Selectieve focus	Figuratieve symbolen	Welke ideeën zijn dominant?
Omschrijving afbeelding		Perspectief	Relatieve omvang	Perspectief	Relatieve omvang	Visuele metaforen	
			(dis)connectie		(dis)connectie		
			Voor-achtergrond		Voor-achtergrond		
			Kleur		Kleur		

Onderzoeks aanpak op basis van drie werken

- Rodriguez en Dimitrova (2011)
- Verschuere (2021)
- Kress en Van Leeuwen (2006)

Bijlage B: Excelbestand

7. Bronnen

De afbeeldingen werden geraadpleegd via de Instagram-pagina van Al Jazeera English. Het is een open profiel, waardoor iedere Instagram-gebruiker de foto's kan raadplegen.

<https://www.instagram.com/aljazeeraenglish/>

Abrams, D. (2003, 15 september). Closing argument on Al Jazeera. Geraadpleegd op 22 mei 2022 van www.msnbc.msn.com/id/3080770/

Aday, S. (2010). Chasing the bad news: An analysis of 2005 Iraq and Afghanistan war coverage on NBC and Fox News Channel. *Journal of Communication*, 60(1), 144-164.
doi:10.1111/j.1460-2466.2009.01472.

Alterman, J.B. (1998). New media new politics? From satellite television to the internet in the Arab world. *The Washington Institute for Near East Policy*. Geraadpleegd op 22 mei 2022 van www.washingtoninstitute.org/watch/Policywatch/1998.htm

Al-Rawi, A., Al-Musalli, A., & Fakida, A. (2021). News values on Instagram: A comparative study of international news. *Journalism & Media*, 2(2), 305-320.
doi: doi.org/10.3390/journalmedia2020018

Amnesty International. (z.d.). *De Taliban grijpen de macht in Afghanistan. Wat is hiervan de achtergrond?* Geraadpleegd 14 april 2022, van <https://www.amnesty.nl/wat-we-doen/landen/afghanistan>

Ammar, B. T. (2009). The language of terrorism: Al-Jazeera and the framing of terrorism discourse. [Thesis, Georgetown University]. Digital Georgetown. Geraadpleegd op 10 november 2021, van <http://hdl.handle.net/10822/552823>

Andén-Papadopoulos, K. (2008). The Abu Ghraib torture photographs: News frames, visual culture, and the power of images. *Journalism*, 9(1), 5-30.

Brantner, C., Lobinger, K., & Wetzstein, I. (2011). Effects of visual framing on emotional responses and evaluations of news stories about the Gaza conflict 2009. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 88(3), 523-540.

Britannica, T. Editors of Encyclopaedia. (2021, 18 augustus). Afghan War. *Encyclopedia Britannica*. Geraadpleegd op 14 april 2022, van <https://www.britannica.com/event/Afghan-War>

Broersma, M., & Peters, C. (2017). *Rethinking journalism again: Societal role and public relevance in a digital age*. London: Routledge

Bucher, H-J., & Schumacher, P. (2006). The relevance of attention for selecting news content: An eye-tracking study on attention patterns in the reception of print and online media. *Communications: The European Journal of Communication Research*, 31(3), 347-368.

- Caple, H. (2010). What you see and what you get: The evolving role of news photographs in an Australian broadsheet. In V. Rupa (Ed.), *Journalism and meaning making: Reading the newspaper* (pp. 199-220). Cresskill, NJ: Hampton Press.
- Coleman, R. (2010). Framing the pictures in our heads: Exploring the framing and agenda setting effects of visual images. In P. D'Angelo & J. A. Kuypers (Eds.), *Doing framing analysis: Empirical and theoretical perspectives* (pp. 233–261). New York, NY: Routledge.
- Darwish, A. (2001, 28 september). Bin Laden's TV Choice. *The Times*, 22.
- De Smaele, H. (2021, 15 oktober). Kwalitatieve inhoudsanalyse: Framing [Powerpoint]. Geraadpleegd van <https://idp.kuleuven.be/idp/profile/SAML2/POST/SSO?execution=e1s2>
- Edy, J. A. & Meirick, P. C. (2007). Wanted, dead or alive: Media frames, frame adoption, and support for the war in Afghanistan. *Journal of Communication*, 57(1), 119-141. doi:10.1111/j.1460-2466.2006.00332.x
- Europese Raad (2021, 2 september). Nieuwsbrief Charles Michel voorzitter Europese raad. Geraadpleegd op 18 februari 2021 van <https://www.consilium.europa.eu/nl/european-council/president/news/2021/09/02/20210902-pec-newsletter-afghanistan/>
- Fahmy, S. (2010). Contrasting visual frames of our times: A framing analysis of English- and Arabic-language press coverage of war and terrorism. *The International Communication Gazette*, 72(8), 695-717. doi: 10.1177/1748048510380801
- Gefter, P. (2006, March 21). History's first draft looks much better with pictures. *New York Times*, p. 26.
- Geise, S. (2017). Visual faming. *The International Encyclopedia of Media Effects*, 1–12.
- Geise, S., & Baden, C. (2015). Putting the image back into the frame: Modeling the linkage between visual communication and frame-processing theory. *Communication Theory*, 25(1), 46-69.
- Gibson, R., & Zillmann, D. (2000). Reading between the photographs: The influence of incidental pictorial information on issue perception. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 77(2), 355-366.
- Haigh, M, M. (2014). Afghanistan war coverage: More negative over time. *Newspaper Research Journal*, 35(3), 38-51. doi:10.1177/073953291403500304
- Halloran, L. (2006, 18 september). A major image problem. *U.S. News & World Report*, 38 - 39.
- Hansen, A., & Machin, D. (2013). Researching visual environmental communication. *Environmental*, 7(2), 151–168.
- Hendriks Vettehen, P., & Kleemans, M. (2018). Proving the obvious? What sensationalism contributes to the time spent on news video. *Electronic News*, 12(2), 113-127.

- Höijer, B. (2004). The discourse of global compassion: The audience and media reporting of human suffering. *Media, Culture & Society*, 26(4), 513-531.
- Historiek. (2021, 5 januari). Wat is het verschil tussen een boerka en een nikab? *Historiek*. Geraadpleegd op 15 mei 2022 van <https://historiek.net/wat-is-het-verschil-tussen-een-boerka-en-een-nikab/137384/>
- Iyer, A., Webster, J., Hornsey, M. J., & Vanman, E. J. (2014). Understanding the power of the picture: The effect of image content on emotional and political responses to terrorism. *Journal of Applied Social Psychology*, 44(7), 511-521.
- Joffe, H. (2008). The power of visual material: Persuasion, emotion and identification. *Diogenes*, 55, 84-93.
- Knobloch, S., Hastall, M., Zillmann, D., & Callison, C. (2003). Imagery effects on the selective reading of Internet newsmagazines. *Communication Research*, 30(1), 3-29.
- Kühne, R., & Schemer, C. (2015). The emotional effects of news frames on information processing and opinion formation. *Communication Research*, 42(3), 387-407.
- Kuntzman, G. (2003). Censorship, American Style. *Newsweek*. Geraadpleegd op 31 maart 2003 van www.msnbc.msn.com/is/3068438/siet/newsweek/
- Kress, G., & Van Leeuwen, T. (2006). *Reading images: The grammar of visual design* (2nd ed.). London: Routledge.
- Lynch, M. (2003). Beyond the Arab Street: Iraq and the Arab Public Sphere. *Politics and Society*, 31(1), 55–91.
- Lynch, M. (2006). *Voices of the New Arab Public: Iraq, al-Jazeera, and Middle East Politics Today*. New York: Columbia University Press.
- Manor, I. (2021). Who won the framing competition over Afghanistan? A Twitter Analysis. *Exploring Digital Diplomacy*. Geraadpleegd op 27 april 2022 van <https://digdipblog.com/2021/08/19/who-won-the-framing-competition-over-afghanistan-a-twitter-analysis/>
- McComas, K., & Shanahan, J. (1999). Telling stories about global climate change: Measuring the impact of narratives on issue cycles. *Communication Research*, 26(1), 30–57.
- Miles, H. (2005). *Al-Jazeera: The inside story of the Arab news channel that is challenging the West*. New York: Grove Press.
- NPR. (2001, 12 november). *De CIA & Afghanistan*. *Andere Tijden*. Geraadpleegd op 22 mei 2022 van <https://www.anderetijden.nl/aflevering/574/De-CIA-en-Afghanistan>

- OER Services. (z.d.). *The United States and the Mujahideen*. Geraadpleegd van 14 april 2022, van <https://courses.lumenlearning.com/suny-hccc-worldhistory2/chapter/the-united-states-and-the-mujahideen/>
- Paivio, A. (1991). Dual coding theory: Retrospect and current status. *Canadian Journal of Psychology*, 45(3), 255-287.
- Powell, T. E., Boomgaarden, H. G., De Swert, K., & de Vreese, C. H. (2015). A clearer picture: The contribution of visuals and text to framing effects. *Journal of Communication*, 65(6), 997-1017.
- Rodriguez, L., & Dimitrova, D. V. (2011). The levels of visual framing. *Journal of Visual Literacy*, 30(1), 48-65.
- Rössler, P., Bomhoff, J., Haschke, J., Kersten, J., & Müller, R. (2011). Selection and impact of press photography. An empirical study on the basis of photo news factors. *Communications*, 36(4), 415-439.
- Ryan, M. & DeYoung, K. (2021, 13 april). *Biden will withdraw all U.S. forces from Afghanistan by Sept. 11, 2021*. Geraadpleegd van https://www.washingtonpost.com/national-security/biden-us-troop-withdrawal-afghanistan/2021/04/13/918c3cae-9beb-11eb-8a833bc1fa69c2e8_story.htm
- Sakr, N. (2001). *Satellite realms: transnational television, globalization and the Middle East*. London: Tauris.
- Schleifer, S.A. (2001). The sweet and sour sources of Al-Jazeera. *Transnational Broadcasting Studies* 7. www.tbsjournal.com/Archives/Fall01/Jazeera_sas.html
- Slovic, P., Finucane, M. L., Peters, E., & MacGregor, D. G. (2006). The affect heuristic. *European Journal of Operational Research*, 177(3), 1333-1352.
- Sontag, S. (2003). *Regarding the pain of others*. London: Penguin.
- Taalunie. (z.d). Modaliteit. Op [Taaladvies.net](https://taaladvies.net) geraadpleegd op 5 mei via <https://taaladvies.net/termen-modaliteit/>
- Treutens, J. (2020, 8 oktober). Amerikaanse president Trump wil soldaten terughalen uit Afghanistan tegen Kerstmis. *VRT NWS*. Geraadpleegd op 22 mei 2022 van <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/10/08/vs-president-trump-wil-soldaten-terughalen-uit-afghanistan-tegen/>
- Van Gorp, B. (2006). *Framing asiel: indringers en slachtoffers in de pers*. (1ste editie). Acco
- Verschueren, P. (2021, 19 oktober). *Visuele analyse*. [Powerpoint-slides]. Faculteit Sociale Wetenschappen/Letteren, Katholieke Universiteit Leuven. Geraadpleegd op 6 mei 2022 van <https://idp.kuleuven.be/idp/profile/SAML2/POST/SSO?execution=e1s2>

Verstraete, J., De Greef, J. & Cardoen, S. (2021, 16 augustus). Afghanistan helemaal in handen van taliban, gevluchte president Ashraf Ghani: "Ze hebben gewonnen". *VRT NWS*. Geraadpleegd op 8 mei 2022, van <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2021/08/15/taliban-nemen-jalalabad-in/>

Vogelzang, W. (2002). *Afghanistan, een geschiedenis*. (1ste editie). Stichting Uitgeverij Bulaaq.

Vuylsteke, C. (2022, 9 april). *Afghanistan*. [Word-document]. Faculteit Sociale Wetenschappen/Letteren, Katholieke Universiteit Leuven. Geraadpleegd van op 6 mei 2022 <https://idp.kuleuven.be/idp/profile/SAML2/POST/SSO?execution=e4s1>

Witte, G. (2021,). Afghanistan War. *Encyclopedia Britannica*. Geraadpleegd op 22 mei 2022, van <https://www.britannica.com/event/Afghanistan-War>

Wojcieszak, M. E. (2007). AL JAZEERA: A challenge to traditional framing research. *The International Communication Gazette*, 69(2), 115-128. DOI: 10.1177/1748048507074925